

BESZÁMOLÓ

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Hajdú-Bihar Vármegyei Szervezetének 2024. évi munkájáról

TARTALOM

- I. A kamarai önkormányzatiság
 - a Hajdú-Bihar Vármegyei Szervezet működése
 - Vármegyei elnökség – földbizottsági feladatok
 - Települési Agrárgazdasági Bizottságok (TAB)
 - Vármegyei szakmai osztályok
 - Vármegyei Agrárkoordinációs Munkacsoport (MACS)

- II. A vármegyei tagság felépítése
- III. Társadalmi felelősségvállalás
- IV. A NAK kapcsolatrendszere, partneri együttműködések
- V. A NAK Hajdú-Bihar Vármegyei Szervezet Bizottsági feladatai
- VI. Rendezvények, szakmai programok
- VII. Vármegyei közfeladatok és szolgáltatások
 - Bővült a falugazdász-tanácsadói hálózat
 - Erdészeti Szakértői Hálózat
 - Szakképzés
 - Felnőttképzés
 - Országos Jégkarmérséklő Rendszer
 - Hatósági feladatok
 - Vármegyei hírlevél

- VIII. Irodák, infrastruktúra, működés

Mellékletek:

1. sz. melléklet: Hajdú-Bihar vármegye növénytermesztése 2024
2. sz. melléklet: Vármegyei tisztségviselők névsora

A kamarai önkormányzatiság:

A vármegyei tagság felépítése és tagdíjak

Hajdú-Bihar vármegyében összesen 32.874 tagunk van, az alábbi (tagságukat megalapozó szerepük szerinti) bontásban:

Őstermelő	23.119
Egyéni vállalkozó	1.349
Egyéni vállalkozó és őstermelő	555
Földműves	4.772
Gazdálkodó szervezet	3.070
Mezőgazdasági termelőszervezet	2
Önkéntes/pártoló/tiszteletbeli személy/szervezet	7

A Hajdú-Bihar Vármegyei Szervezet működése

A kamara önkormányzati gazdaság szervező, érdekérvényesítő funkcióját a különböző választott testületen keresztül látják el, a vármegyei testületeknek elsősorban javaslattevő szerepe van, a döntéseket az országos testületek hozzák.

A 2024. decemberében megtartott vármegyei küldöttgyűlésen Szigeti Szabolcs mezőgazdaságért felelős vármegyei alelnök és országos küldött tisztségéről való korábbi lemondása miatt új vármegyei alelnök és országos küldött került egyhangú szavazással megválasztásra Lendvai Hunor személyében, illetve új megyei küldöttként Kovács Herman. **(NAK Hajdú-Bihar vármegyei tisztségviselők névsora – 1. sz. melléklet).**

Vármegyei elnökség – földbizottsági feladatok:

A NAK földbizottsági jogkörben a vármegyei elnökség jár el, azonban a döntéseiket a TAB vezetőségi tagok ajánlásai alapján hozzák, ezzel érvényesül az a földforgalmi alapelv, hogy a helyi gazdák beleszólhatnak a földforgalmi ügyekbe. A vármegyei igazgatóságon a döntések szakmai előkészítését 2 fő végzi, egy fő jogász végzettségű földügyi referens és egy fő földügyi adminisztrátor. Az adminisztrációs, ügykezelési jellegű előkészítés mellett a kamara dolgozói a szerződések szakmai átvizsgálását is elvégzik, ezzel is segítve az elnökség megfelelő szakmai álláspontjának kialakítását. A kamara falugazdászai is be vannak vonva a kialakított eljárásrendnek megfelelően, ők tartják a kapcsolatot a TAB-okkal, megkönnyítve az ajánlások határidőre történő összegyűjtését.

A vármegyében 3230 db szerződés került a NAK vármegyei elnöksége elé, a tavalyi évhez képest ez mennyiségi változást nem jelent.

A csereszerződések száma 127 db, ezek száma nőtt az utóbbi évhez képest. A gazdálkodók a birtokösszevonási célú cserékkel az egységes és ésszerű birtokszerkezet kialakítására törekednek.

Új típusú szerződések jelentek meg a „10 ha alattiak” kifüggesztés nélküli vásárlásának lehetőségével. Az elnökség tapasztalatai szerint a szerződések 8-10 %-a tartozik ebbe a kategóriába. Az ilyen okiratok egy része a kertészekbe kiköltöző fiatal házaspárok vásárlásait takarja, míg a másik része tényleges gazdálkodást folytató személyek családtagjainak vásárlásait jelenti.

Mindössze 88 szerződés vonatkozásában nyújtottak be elfogadó nyilatkozatot, ami az utóbbi évek legalacsonyabb száma. A vármegyei elnökség ezt egy kedvező iránynak tartja: minél kevesebb rájelentkezés, annál kevesebb konfliktus.

A szerződések közül 841 db zártkerti ingatlanra kötött, ez a szám is csökkent az előző évekhez képest. A vármegyei elnökség tapasztalatai szerint néhány településen előfordul, hogy zártkerteket nagyobb számban vásárolnak össze és azon mezőgazdasági tevékenységet végeznek, a lakhatási célú zártkerti ingatlanvásárlás dömpingje néhány éve volt, mikor ingyenesen lehetett művelés alól kivonni a zártkerteket.

2024 december közepéig 32 szerződés kapcsán született megtagadó tartalmú állásfoglalás. A megtagadások nagyjából fele a szerződésben szereplő magas vételár miatt született. A településeken mindenhol érezhető a földek drágulása, a vármegyei elnökség csak azokban az esetekben avatkozott be, mikor a TAB vezetőségek ajánlásai alapján az átlagos, helyben is elfogadott ütemű drágulásnál nagyobb mértékű, indokolatlanul magas földárakkal találkozott.

A hajdú-bihari földforgalmi ügyszámok alakulását 2020-tól az alábbi táblázat tartalmazza:

Hajdú-Bihar vármegyei földforgalmi ügyszámok 2020 - 2025					
Megnevezés	2020	2021	2022	2023	2024
Adásvételi szerződések (db)	3073	3333	3365	3127	3230
Csereszerződés (db)	127	167	138	98	127
Elővásárlás (db)	130	191	209	202	88
Zártkerti adásvételi szerződések (db)	870	833	868	889	841
Megtagadó állásfoglalás (db)	21	35	45	32	32

forrás: NAK

2022. július 1-től a NAK megkapta a jogszabályi felhatalmazást arra, hogy a kifüggesztés alatt lévő haszonbérleti szerződések kapcsán nyilatkozatot tehessen a kormányhivatal felé, amennyiben megítélése szerint a szerződéses haszonbér aránytalanul magas. 2024. évben eddig 1900 darab földre vonatkozó haszonbérleti szerződést függesztettek ki, ebből 6 kapcsán élt az elnökség a nyilatkozattétel lehetőségével.

A Farmer-Expo keretein belül földforgalmi kerekasztalbeszélgetésre került sor, melyen az Agrárminisztérium, a MAGOSZ és a NAK szakértői tájékoztatták a megjelenteket a földforgalmi változásokról és kihívásokról.

Települési Agrárgazdasági Bizottságok

A 2022 őszén megalakult Települési Agrárgazdasági Bizottságok, az újraválasztott TAB vezetőségek - mint a helyi gazdaközösségek képviselőire - számít a NAK Hajdú-Bihar Vármegyei Szervezetének vezetősége a kamarai munka során, emiatt fontosnak tartotta a szervezet, hogy áttekinthesse azokat az ügyeket, amelyekben leginkább számítanak a TAB-ok javaslattevő, véleményező munkájára. Kiemelkedő jelentősége van a földforgalmi törvény által meghatározott feladatoknak.

2022. október 11-én elfogadott NAK Alapszabály-módosítás szerint a települési agrárgazdasági bizottságok vezetőségének munkáját a NAK-on belül a TAB-ok munkáját egy titkári hálózat létrehozásával segítjük. A vármegyei titkár feladata különösen a települési agrárgazdasági bizottság vezetőségi ülése napirendi pontjainak összeállításához szakmai segítségnyújtás, valamint a vezetőség feladatellátásához szükséges és az agrárgazdasághoz tartozó fontos információk átadása, véleménykérése, együttműködés kialakítása.

A fentiekkel összhangban a TAB vezetőségi tagok segítettek a **mezőgazdasági járművek közlekedését korlátozó útszakaszok** felmérésében, valamint a **gabona tárolókapacitás** és készlet felmérésben is.

Vármegyei szakmai osztályok

Az ágazatot és a vármegyét érintő problémák feltárására, javaslatok kidolgozására, jogszabályi tervezetek véleményezése és a hatékony információ csere céljából a vármegyei igazgató által kijelölésre kerültek a vármegyei szakmai osztályokhoz tartozó felelős kollégák. A felelősök feladatai közé tartozik az osztályok szabályos összehívása, dokumentáció készítése, szakmai témajavaslatok kidolgozása, valamint képviselni a területet a kamarai munka során.

Vármegyei Agrárkoordinációs Munkacsoport

A munkacsoport a koronavírus kapcsán megállapított veszélyhelyzetben alkalmazandó információs csatornákról szóló elnöki utasítás alapján került létrehozásra, célja, hogy helyi szinten kezelhető problémákat megoldja, az országos beavatkozást igénylő problémákra javaslatokat közvetítsen a NAK központon keresztül, ill. a NAK központ felé. 2024-ben - egy viszonylag nagyobb szünet után - a vármegyei elnökség, tisztviselők jelzése alapján újraindultak ezek az online ülések. A havi rendszerességgel ülésező munkacsoport lehetőséget nyújt, hogy a gazdálkodókat érintő problémák is megvitatásra kerüljenek és megoldási javaslatok fogalmazódjanak meg. 2024-ben a Munkacsoport számára kiemelt témák voltak az aszályhelyzet, az orosz-ukrán háború okozta mezőgazdasági nehézségek, az állattenyésztés kritikus helyzete beleértve a már állandónak tekinthető madárinfluenza megbetegedéseket is.

A tagság a kamara vármegyei elnökségéből, a vármegyei osztályelnökökből, a MAGOSZ vármegyei elnökéből, az Ifjú Gazda Gazdakör elnökéből, illetve a Debreceni Egyetem kutatóiból áll össze.

Társadalmi felelősségvállalás

Magyarok Kenyere – 15 millió búzaszem program

Immár tizennégyéves a Magyar Örökség díjas **Magyarok Kenyere** – 15 millió búzaszem program. A jótékony célú mozgalom 2024. évi utolsó vármegyei állomása Hajdúnánás volt, ahol az **V. ÖKO EXPO Kiállítás és Konferencia** keretében **szeptember 12-én** került sor a Hajdú-Bihar Vármegyei Adományozó Ünnepségre, a lisztadományok jelképes átadására. Az eseményen beszédet mondott **Jakab István**, az Országgyűlés alelnöke, a MAGOSZ elnöke és **Szólláth Tibor**, a NAK Hajdú-Bihar Vármegyei Szervezetének elnöke.

A Magyarok Kenyere Alapítvány, a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara és a NAK Magyarok Kenyere Nonprofit Közhasznú Kft. által hirdetett programhoz vármegyénkben ez évben is több mint **300 búzaadományozó** csatlakozott. Az elismerésreméltó összefogás eredményeként közel **41 tonna** búzát sikerült összegyűjteni. A legtöbb búzát **Kovács Herman és családja** adományozta Nádudvarról. Egy tonna körüli búzával járult hozzá a programhoz a **Kutas 95 Zrt.** Biharkeresztesről, **Pató Lajos** Püspökladányból és a **Nagyhegyesi Állattenyésztő Kft.**

Elismerést érdemel Hajdúszoboszló, Ebes, Hajdúszovát gazdáinak példaértékű összefogása. **Jenei Beáta falugazdász tanácsadó** közreműködésének, kitartó szervezőmunkájának köszönhetően 100 adományozó összesen 7 tonna búzaadománnyal járult hozzá az idei eredményekhez. **Ezúton is hálás köszönettel tartozunk valamennyi búzaszemért!** Több településen folyt még szervezeten a búzagyűjtés. Kiemelendő Hajdúdorog, Földes, Püspökladány, Berekböszörmény, Biharnagybajom, Szerep, Sárrétudvari, Hajdúböszörmény, Komádi, Mikepércs és Tiszacsege gazdálkodóinak közreműködése és a gyűjtésben résztvevő falugazdász tanácsadók aktív szervezőmunkája.

A nagylelkű pénzadományozók támogatása is jelentős. Az idei program megvalósításához, a múlt évihez hasonlóan, a legjelentősebb összeggel járult hozzá a **Hajdúnánási Gazdakör** és a **Hajdú-Bihar Vármegyei Ifjú Gazda Gazdakör.**

Idén is **négy gyűjtőpont** fogadta a felajánlásokat. A Kardos-Farm Kft. Hajdúböszörményben, a Hajdú Gabona zRt. Biharkeresztesi Szárítója és a Polgári Telephelye, valamint a Góré Major Püspökladányban. A **szállítmányozás** lebonyolításával ez évben is a Góré Major vezetője, **Pató Lajos** támogatja a programot.

A közreműködő **pékség** évek óta a balmazújvárosi **Balmaz-Sütőde Kft.** Az idei évben 200 kg kenyeret sütöttek meg frissen és vittek el személyesen az augusztus 24-én Bécsben megrendezett Szent István Király és Új Kenyér Ünnepe, amiért **külön hálásak vagyunk.**

A Magyarok Kenyere Program sikeres megvalósításában a kezdetektől kiemelt partner a Hajdú Gabona zRt., nemcsak a búza őrlésében és a logisztikában, hanem – a két

gyűjtőpont működtetésén túl – számos egyéb módon is segíti, támogatja az egész éves munkát. A hajdúnánási malomüzemében előállított **25 tonna liszt** egy része határon túli segélyszervezetekhez kerül, **20 tonna liszt azonban itt maradt a vármegyében**, és hét Hajdú-Bihar vármegyei segélyszervezet részére került átadásra.

A támogatott szervezetek:

- Magyar Vöröskereszt Hajdú-Bihar Vármegyei Szervezete
- Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány
- Kelet-magyarországi Református Gyermekvédelmi Központ
- Mosolyvirág Nagycsaládosok Debreceni Egyesülete
- Dorkász Szolgálat Közhasznú Alapítvány
- Forrás Lelki Segítő Központ
- Baptista Szeretetszolgálat Adományozási és Szociális Segítő Központ

Az ünnepség végén, a Kelet-magyarországi Református Gyermekvédelmi Központ képviselőjében **Molnár Norbert lelkipásztor mondott köszönetet** a támogatott szervezetek nevében.

Valamennyi adományozónak, közreműködőnek, segélyszervezetnek ezúton is köszönjük az együttműködést, munkájukhoz jó egészséget, sok minden jót kívánunk!

Ebben az évben is **két helyszínen**, a XVI. Hajdúnánási Hagyományőrző Aratók Találkozója keretein belül Hajdúnánáson, a Nyakas Farm területén, valamint Biharnagybajomban, a XIX. Biharnagybajomi Lovasnapon tartottunk **Búzagyűjtő Napot**.

Megtiszteltetés számunkra, hogy a magyar gazdatársadalom összefogását, valamennyi anyaországi, határon túli és szórvány magyar együvé tartozását jelképező **aratókoszorú**, amely a Szent István Bazilikában került elhelyezésre, idén is Hajdúnánáson készült.

A Magyarok Kenyere – 15 millió búzaszem program a szeretet erejéből táplálkozik, ezért a nehézségek ellenére sem fáradt meg, fejlődése ma is töretlen, szervezői reménnyel telve és folyamatosan újabb célokat kitűzve végzik munkájukat.

Magyarok Kenyere Hajdú-Bihar vármegyei eredmények					
2014-2024.					
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Adományozók száma	73	113	106	135	216
Búzaadomány (kg)	15.966	32.071	37.554	37.504	66.330
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Adományozók száma	238	325	278	257	333
Búzaadomány (kg)	66.680	82.045	50.736	33.220	48.505
	2024.				
Adományozók száma	309				
Búzaadomány (kg)	40.739				
11 év eredménye összesen: 2.769 adományozó, 511.350 kg búza					

A NAK kapcsolatrendszere, partneri együttműködések

Debreceni Egyetem

Az egyetemmel évek óta több területen is sikeresen együttműködünk. Az elmúlt időszak mindenki számára egyértelművé tette, hogy az agrárium a magyar gazdaság egyik legfontosabb stratégiai ágazata, melynek különösen jelentős szerepe van a kiváló mezőgazdasági adottságokkal rendelkező Hajdú-Bihar vármegyében.

A magyar agráróktatás, kutatásfejlesztés és innovációs tevékenységek összehangolt erősítése mind a NAK, mind a Debreceni Egyetem számára fontos célkitűzés, melyek hozzájárulnak a mezőgazdaság előre mozdításához, a vidéki emberek megélhetésének – és ezáltal a vidéki életszínvonal – javításához. A közös szakmai célok mentén a NAK Hajdú-Bihar Vármegyei Szervezete és a DE MÉK a gyakorlatban hosszú ideje rendszeresen együttműködik.

Hajdú-Bihar Vármegyei Önkormányzat

A Hajdú-Bihar Vármegyei Önkormányzattal folyamatos és sikeres együttműködést ápolunk. A vármegye agráriumát érintő legfontosabb témákban szorosan együttműködve kerülnek meghatározásra egyes programok és lépések.

- **Részvétel az Interreg Europe Program keretében megvalósuló SReST projektben**

A Hajdú-Bihar Vármegyei Önkormányzat partnerként vesz részt az Interreg Europe Program által finanszírozott SReST projektben, melynek célja az úgynevezett „Slow Food” modell vizsgálata és hazai környezetbe való ültethetőségének előkészítése, illetve hogy hogyan lehet visszafordítani az embereket a tradicionális gasztronómiai értékek felé, egyúttal felhívni a figyelmet a hazai, jó minőségű, helyi alapanyagokból, hagyományos eljárással készülő, ízletes ételek fogyasztásának fontosságára, az ízek élvezetére, a minőségi, lassabb tempójú életvitelre. 2024. április 2-5. között került sor a projekt nyitókonferenciájára, valamint első tanulmányútjára a szlovéniai Postojna városában, illetve az osztrák Karintia régióban, melyen a NAK kollégája szakértőként vett részt.

- **Hajdú-Bihari Termékdíj**

A termékdíj életre hívásával az önkormányzat célja, hogy megvalósuljon a hagyományos, kézműves és tájjellegű termékeink és mezőgazdasági élelmiszereink magas minőségi színvonalának elismerése, a vármegyében előállított termékek népszerűsítése, ismertségének növelése, az ilyen termékeket gyártók piaci lehetőségeinek bővítése, a piacra jutásának segítése, valamint a fogyasztók segítése a minőségtudatos, környezetbarát termék kiválasztásában. További cél a környezetbarát, tradicionális előállítási módok, a régi hagyományokra visszatekintő kézműves mesterségek, technikák megőrzése, továbbvitele, a társadalmi kohézió és a közösségi szellem erősítése.

A termékdíj elnyerésével lehetőség nyílik a nyertes termék csomagolásán a vármegyei önkormányzat által kiadott „Hajdú-Bihari Termékdíj logó” feltüntetésére – ezzel ismerve el a termék magas minőségi színvonalát. A pályázat elnyerésére évente egy alkalommal van lehetőség.

A fenti célok elérésében a NAK Hajdú-Bihar Vármegyei Szervezete támogatta az önkormányzat munkáját, a pályázati lehetőséget népszerűsítettük agrárkamarai tagjaink körében, a bíráló bizottságban pedig Kissné Gyarmati Ágnes vármegyei igazgató bírálóbizottsági tagként segítette az önkormányzatot értékteremtő munkájában. A 2024. évi felhívására benyújtott pályázatokból mezőgazdasági termékkategóriában 11 pályázó vehetett át Hajdú-Bihari Termékdíjat. 2024-ben a NAK lehetőséget biztosított az összes eddigi mezőgazdasági Hajdú-Bihari Termékdíjat elnyert számára a Farmer-Expó Szakkiállításra való ingyenes részvételre, mely lehetőséggel 11-en éltek is.

- **Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési paktum**

A foglalkoztatás bővítése, a munkaerőpiaci anomáliák megoldása, a duális képzés erősítése érdekében számos programban, együttműködésben veszünk részt vármegyei szinten.

Konzorciumi tagként Igazgatóságunk részt vesz a Hajdú-Bihar Vármegyei Önkormányzata által működtetett **„Hajdú-Bihar megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés”** című projektben.

A projekt célja a régiók és vármegyék **fejlettségi pozíciójának javítása, az elmaradott térségek területi fejlesztése a kedvezőbb helyzetű térségek pozíciójának erősítése** mellett. Ennek keretében térségi és helyi fejlesztések valósulhatnak meg a gazdaságélénkítés, munkahelymegőrzés és munkahelyteremtés, a települések élhetőségének javítása, a város-vidék különbségek csökkentése, a térségek és települések népességmegtartó képességének erősítése, a családvédelem, az életminőség javítása érdekében.

A projekt megvalósítási időszaka 2022.04.01. napján indult, és tervezetten 2027. március 31. napjáig szükséges a vállalt tevékenységeket megvalósítani és az eredményeket elérni.

Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal

A NAK Vármegyei elnöksége a helyi földbizottsági jogkörben eljárva a Vármegyei Kormányhivatal **Földhivatali Főosztályával**, illetve a Földmérési és Földügyi Osztályával (Debrecen, Földhivatali Osztály 1. (Berettyóújfalu), Földhivatali Osztály 2. (Hajdúböszörmény), Földhivatali Osztály 3. (Hajdúszoboszló) és Földhivatali Osztály 4. (Püspökladány) hatóságokkal tart kapcsolatot. A kapcsolattartás elektronikus, illetve postai úton zajlott a 2024. évvel bezárólag, majd a 2025. évtől elinduló E-közigazgatási eljárás keretében hivatali kapun keresztül folytatódik.

A felsorolt hatóságokkal a földforgalmi jóváhagyási eljárásban előírt kamarai feladatok ellátása érdekében történik az együttműködés. A Földhivatali Főosztállyal heti rendszerességgel zajlik a föld adásvételi szerződések, illetve az azok kapcsán hozott kamarai állásfoglalások átadás-átvétele, míg a földhivatali osztályokkal a haszonbérleti szerződések jóváhagyási eljárása során eseti jelleggel történik iratmegküldés.

A kormányhivatal egyéb agrárügyekkel foglalkozó szervezeteivel is szoros együttműködésben dolgozunk, kiemelendő az **Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztályt**, illetve az **Agrárügyi Főosztályt**, melyek vezetőit és szakértőit rendszeresen meghívjuk szakmai előadásainkra, ill. kérjük fel tájékoztatók megtartására.

Hajdú-Bihar Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara

Kamaránk szoros kapcsolatot ápol vármegyénk gazdaságfejlesztési szempontból megkerülhetetlen szervezetével, mellyel együttműködési megállapodásunk is van. A számos közös kapcsolódási pont közül kiemelendő a szakképzésben, gyakorlati oktatásban és pályorientációban való együttműködés, de például társszervezőként veszünk részt a minden évben megrendezésre kerülő Bihari Szamadó Napokon is, melynek az iparkamra a főszervezője.

A NAK Hajdú-Bihar Vármegyei Szervezet Bizottsági feladatai

Vármegyei Aratási- és Betakarítási Koordinációs Bizottság

A NAK vármegyei igazgatóságainak feladata a nyári aratási és az őszi betakarítási bizottságok összehívása, az ülések levezetése és az ülésekről történő jelentések elkészítése. A vármegyei kiinduló alap adatokat a falugazdász-hálózat által adott heti jelentés adja. A bizottság szakmai és érdekképviseleti szervezetek (MAGOSZ, Mezőgazdasági Termelők Szövetsége, a Kormányhivatal Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztálya és az Agrárügyi Főosztály Földművelésügyi Osztálya, a KSH, a Rendőr Főkapitányság, a Katasztrófavédelmi Igazgatóság, a Magyar Közút Zrt.) delegált képviselőiből áll. A bizottság áttekinti a betakarított növénykultúrák adatait; mint vetésterület, az aratási, illetve betakarítási munkálatok haladása, az átlagos terméshozamok alakulása. Ezen kívül a tároló kapacitásokat, mezőgazdasági vészhelyzeteket, tüzeseteket, mezőgazdasági gépek közlekedésével kapcsolatos feladatokat, növény-egészségügyi helyzeteket és az ezekkel kapcsolatos problémákat is megvitatják. Az ülések emlékeztetőit a vármegyék tényadatait, ágazati problémákat, valamint azok megoldási javaslatait a NAK központja összesíti és továbbítja az Országos Aratási/Betakarítási Koordinációs Bizottság részére.

2024-ben az Aratási Koordinációs Bizottság részére 7 alkalommal készült jelentés és 4 alkalommal ülésezett a Bizottság. A Betakarítási Koordinációs Bizottság részére 8 alkalommal készült jelentés és 4 alkalommal ülésezett a Bizottság.

2024. év	szakmai jelentés készítése	bizottsági ülésezés
Aratási Koordinációs Bizottság	7 jelentés	4 alkalom
Betakarítási Koordinációs Bizottság	8 jelentés	4 alkalom

AGRÁR rendezvények, szakmai programok

2024. február - április – Gazdatájékoztatók

Vármegyénkben 2024. február 15. és április 11. között 20 alkalommal 16 településen tartottunk előadásokat a téli kamarai gazdaklub keretei közt, összesen közel ezer fő részvétele mellett. Az események célja volt, hogy az információk átadása révén segítsék a gazdálkodókat azokban a döntésekben, amelyeket az új Közös Agrárpolitika (KAP) bevezetése kapcsán kell meghozniuk.

Az előadássorozat a szakma jeles képviselőinek meghívásával az alábbi témákban zajlottak:

- A gabonapiac jelene és jövőbeli kilátásai
- Alternatív technológiák alkalmazásának lehetőségei a stresszhatások csökkentésére a növénytermesztésben"
- A KAP zöld intézkedései.
- Az AÖP szabályozás változásai
- A földhasználat váltást elősegítő beruházások
- Földügyi aktualitások
- Vadkár
- Östermelők adózása és járulékfizetése
- A drónhasználattal kapcsolatos szabályok
- Talajélet kímélő technológiák alkalmazása a szántóföldi növénytermesztésben
- Öntözésfejlesztési aktualitások
- A vetésforgó tervezése
- Gazdaságátadás
- Gazdaságfejlesztési beruházási pályázatok
- Erdészeti támogatások, erdészeti törvény változásai, magánerdő

2024. március 5. – április 11. - Agrár Országjárás

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) és a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége az év tavaszán országjárásba kezdett, melynek keretében szakmai fórumokat tartottak országszerte. A fórumok témái elsősorban:

- az uniós Közös Agrárpolitika (KAP), különös tekintettel az induló vidékfejlesztési pályázatokra
- az aktuális piaci kihívások (háborús hatások, inputanyag-árak, stb)
- az Európa agrárgazdasága előtt álló piaci fordulat voltak.

Az országjárás Hajdú-Bihar Vármegyében négy települést érintett, ahol az érdeklődők az alábbi előadókat hallgathatták meg:

- március 5. Hajdúszoboszló, Nagy István agrárminiszter

- március 23. Balmazújváros, Jakab István, az Országgyűlés alelnöke, a MAGOSZ elnöke
- március 28. Derecske, Győrffy Balázs, a NAK elnöke
- április 11. Létavértes, Erdős Norbert parlamenti képviselő, Országgyűlés Fenntartható Fejlődés Bizottságának alelnöke

A fórumok nagy érdeklődés mellett zajlottak, a négy alkalmon összesen 470 fő vett részt.

2024. június 14. - Szántóföldi fajtabemutató - Hajdúnánás

A Debreceni Egyetem, a Kelet-Magyarországi Biokultúra Egyesület és a NAK közös szántóföldi fajtabemutatót rendezett, melynek célja, hogy az ökológiai gazdálkodásban érintettek számára gyakorlati, szakmai információkkal és a növényeket illetően alternatív lehetőségekkel szolgáljon. A bemutatón ökológiai körülmények között 51 őszi vetésű és 57 tavaszi vetésű fajta termesztését lehet személyesen megtekinteni. A fajták között megtekinthettek a gazdálkodók számos búza, borsó, lencse, szója, kukorica, tök fajtát, valamint zöldtrágya növényeket és burgonya fajtákat is.

2024. július 13. – XVI. Hajdúnánási Hagyományőrző Aratók Találkozója – Magyarok Kenyere 2024. adományozó program

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Hajdú-Bihar Vármegyei Szervezete a Hajdúnánási Gazdakörrel közösen, 2024. július 13-én, a XVI. Hajdúnánási Hagyományőrző Aratók Találkozója keretében búzagyűjtő napot tartott, a Nyakas Farm területén. A rendezvényen tartottuk meg a Magyarok Kenyere Program 2024. évi nyitó eseményét is. Az összegyűjtött adományokat ünnepélyes keretek között Jakab István, a MAGOSZ elnöke és Horváth Vivien, a NAK Magyarok Kenyere Nonprofit Kft. ügyvezetője vette át a Magyarok Kenyere Program képviselőjében.

2024. július 26. - Campus Fesztivál

2024. július 26-án első alkalommal vett részt a NAK Hajdú-Bihar vármegyei igazgatósága a debreceni Campus fesztiválon. Ez a megjelenési lehetőség remek alkalmat adott arra, hogy a fesztiválra érkező fiatalok számára kicsit közelebb hozzuk az agrárium világát. A legnépszerűbb program a vetőmag felismerés volt, de az Európai Friss Csapat program zöldség- és gyümölcsfogyasztást népszerűsítő edukációs kampányát is nagy érdeklődés övezte.

2024. augusztus 9. - Hajdúsági Expo – Kelet-Magyarországi Agrárfórum - Hajdúböszörmény

A rendezvény ezüst fokozatú támogatójaként a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara is hozzájárult a nagymúltú rendezvény idejének megvalósításához. A rendezvénysorozat első napján megrendezett Agrárfórumon a Kamara standdal is képviseltette magát, illetve a Magyarok Kenyere program népszerűsítését végezte a helyszínen.

2024. augusztus 10. – XIX. Biharnagybajomi Lovasnap

A cél a három résztvevő sárréti település (Szerep, Biharnagybajom, Sárrétudvari) lakosainak, gazdáinak kapcsolatának, a helyi hagyományok erősítése. A rendezvény része volt a Magyarok Kenyere programsorozatnak is, a NAK és a MAGOSZ szervezésében Búzagyűjtő Nap is az esemény része volt.

2024. augusztus 28-31. - 33. Farmer-Expo Szakkiállítás

33. alkalommal került megrendezésre Debrecenben a Farmer-Expo Nemzetközi Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakkiállítás, melynek a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) is társszervezője, szakmai partnere, illetve rendszeres kiállítója.

A szakkiállítás ideje alatt a NAK Hajdú-Bihar Vármegyei Szervezete 70 m²-es közösségi standján falugazdász ügyfélszolgálatlaltal, a vidék értékeinek megőrzéséért indított kampánnyal, és játékos programokkal várta az expó látogatóit, valamint **tizenegy Hajdú-Bihari Termékdíjas** kistermelőnek is megjelenési lehetőséget tudtunk biztosítani termelői piacunkon, akiknek termékeiből kóstolhattak és vásárolhattak a látogatók.

A NAK a gazdatársadalmat érintő aktuális témákban **kerekasztal beszélgetéseket is szervezett**. Az ünnepélyes megnyitót követő **'Első kézből a támogatásokról'** című kerekasztal beszélgetésen szó volt többek közt az elkövetkezendő időszak agrár- és élelmiszeripari támogatásairól, finanszírozásáról és a végrehajtás, elszámolás buktatóiról is.

A **'Piaci kihívások és lehetőségek az Élelmiszeriparban'** című kerekasztalmegbeszélés két szekcióból állt. Először a megjelent hazai élelmiszerláncok képviselői adtak átfogó képet a covid megjelenése óta eltelt időszakról, hazai fogyasztás alakulásáról, piaci trendekről, az élelmiszeripart terhelő új adókról, nehézségekről és az újonnan bevezetésre került visszaváltási rendszerről is. A kerekasztal második részében - mely alapvetően már a rövid ellátási láncok **(REL) jó gyakorlataira** fókuszált -, áttekintésre kerültek a támogatási és szabályozási környezet változásai, a fogyasztói trendek alakulásai, de az egymástól való tanulás fontossága és a jó gyakorlatok bemutatása is része volt a programnak.

A földügyi aktualitásokról megtartott kerekasztal beszélgetésen az Agrárminisztérium, a MAGOSZ és a NAK szakemberei válaszolták meg a vármegyei gazdálkodóktól érkezett, előzetesen összegyűjtött kérdéseket, felvetéseket az idei év aktualitásai kapcsán. A szép számban megjelent érdeklődők a földárak földforgalmi megítélése, a vételár megfizetésének új technikai szabályai, az első 10 ha föld megszerzésére vonatkozó gyakorlati tapasztalatok, a haszonbérlettel, illetve jelzálogjoggal terhelt földek eladásához kapcsolódóan hallhattak tájékoztatást és ismerhettek meg jó gyakorlatokat.

Erdélyi gazdaszervezetek látogatása

A NAK Hajdú-Bihar Vármegyei Szervezete szinte hagyományként, hatodik alkalommal látta vendégül az expo ideje alatt az erdélyi gazdaszervezetek vezetőit és falugazdáit. A gazdaszervezeteknek rendkívül fontos szerepük van a gazdák és az állam közötti információáramlásban és a szakmai segítségnyújtásban. Az idei évben az erdélyi gazdaszervezetek részéről 18-an vettek részt a rendezvényen.

2024. szeptember 12-13. V. ÖKO Expo Kiállítás és Konferencia

Az ÖKO Expo Kiállítás és Konferencia 2024. szeptember 12-13. között ötödik alkalommal került megrendezésre a Hajdúnánási Kendereskertben. A rendezvény fő célja az idei évben is, hogy az ökológiai gazdálkodásban érintett valamennyi szereplő – termelők, feldolgozók, kereskedők, szolgáltatók, tudományos szakemberek, szaktanácsadók – számára megjelenési, találkozási és tudásátadási lehetőséget biztosítson. Nagy örömünkre szolgál, hogy a kiállítás első és második napján is több mint 1000 ember vett részt a szakmai programon, mely részeként közel 500 pályaválasztás előtt álló általános iskolás, szakközépiskolás, valamint egyetemista is betekintést nyerhetett.

A rendezvény a NAK és a Kelet-Magyarországi Biokultúra Egyesület főszervezésében, a Debreceni Egyetem, az ÖMKi, a MAGOSZ, a Biokontroll Hungária Nonprofit Kft, valamint a Magyar Biokultúra Szövetség kiemelt szakmai támogatásával valósult meg.

A partnerekből is látszódik, miszerint a rendezvény idén is bővülve sikeresen integrálja valamely ökológiai gazdálkodásban meghatározó szervezetet, céget.

A részletes program, kiállítók bemutatkozása, az előadások anyagai, az eseményen készült képek és minden további információ elérhető a kamara honlapján (www.okoexpo.info)

Az esemény idén is három fő részből állt, melyek reményeink szerint így biztosították mindenki számára, hogy kellően megismerkedjen az ökológiai gazdálkodás technológiájával, aktuális kérdéseivel és kihívásaival.

Az esemény hangulatát hűen tükröző összefoglaló videó a következő linkre kattintva tekinthető meg. [ÖKO EXPO Kiállítás és Konferencia 2024. - YouTube](#)

Kiállítás

A kiállításon inputanyagok széles kínálata, szolgáltatások, szaktanácsadás, a legmodernebb technológiák, munkagépek, gépalkatrészek, analitikai műszerek várták az érdeklődőket közel 50 kiállítóval.

A szervezők által a kiállítók zsűrizésre kerültek, melynek eredményeként négy kategóriában osztottak ki díjakat:

- A kiállítás termékdíját a Szatmár-Ízek Kft. kapta. Az általuk készített kiváló minőségű feldolgozott ökológiai gazdaságból származó termékekért.
- Az innovációs díjat a Biopol Kft. kapta. A díjat a vállalkozás általánosságban a kiemelt színvonalú és széleskörű tevékenységére kapta. Egyaránt szolgálnak a növénytermesztés és az állattenyésztés számára hazai fejlesztésű, tudományos alapokon nyugvó bio megoldásokat.
- A kiállítás fődíját a Greenman Kft kapta, akiknek az ökológiai gazdálkodásban alkalmazható termékpalettájuk, és szaktanácsadásuk az elmúlt években kiemelkedő. Nagy hangsúlyt fektetnek a szakmaiságra, termékeik folyamatos fejlesztésére.
- A MAGOSZ OS különdíját az OS-Pelso Kft kapta, mely cég speciális komposztálási eljárással hasznosítja újra a zöldhulladékot és a szennyvíziszapot. A vállalat kiváló alternatívát nyújt a talajaink általános kémiai és fizikai jellemzőinek javítására.

Szakmai konferenciák

A szakmai konferenciát idén is nagy érdeklődést övezte. Rendszeresen az agrárium és az ökológiai gazdálkodás minden szegmensével igyekszünk foglalkozni. Ez alkalommal is neves előadók és szakemberek részvételével vitaindító előadások és kerekasztal-beszélgetések voltak hallhatóak. Fókuszba kerülő témáink: biotermékek piacra jutásának lehetőségei, ökológiai fajtabemutató és eredményei, az ökológiai vetőmagtermesztés, a rövid ellátási láncok jó gyakorlatai, a biológiai növényvédelem, regeneratív gyakorlatok és természetesen az agrárpolitikai aktualitások, valamint a 2025-től induló ÖKO pályázat lehetőségei, szakmai elvárásai.

Regeneratív gazdálkodás egyenesen Amerikából

Külön megtiszteltetés volt, hogy a rendezvényen részt vett Michael Kovach a Pennsylvaniai Gazdálkodók Egyesületének elnöke, gazdálkodó, aki egy érdekes előadáson és saját példájukon keresztül mutatta be, hogyan lehet a regeneratív gyakorlatok jövedelmezően alkalmazni. Ajánljuk mindenki figyelmébe az előadást, mely megtekinthető itt: [Michael Kovach](#)

Biokontroll Nap

A rendezvény adott otthont a Biokontroll Hungária Nonprofit Kft., az ország legnagyobb ökológiai tanúsító szerv, szakmai napjának. A program lehetővé tette kisebb, műhelymunka jellegű beszélgetéseket egy-egy speciális témában.

2024. október 11-12. – XXVI. Bihari Számadó Napok, Berettyóújfalu

Immár 26. alkalommal került megrendezésre – 2024. október 11-12-én – Berettyóújfaluban a Bihari Számadó Napok, a Hajdú-Bihar Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Hajdú-Bihar Vármegyei Szervezete szervezésében. A rendezvénynek idén is a Kabos Endre Városi Sportcsarnok adott otthont.

Az ünnepélyes megnyitót követően a NAK Hajdú-Bihar Vármegyei Szervezetének elnöke, Szólláth Tibor adta át a NAK különdíját a Szörpösház képviselőjének Korán Ibolya Zsuzsanna őstermelőnek, aki saját maga által készített kézműves szörpöket, lekvárokat, gyógynövényes készítményeket, prémium minőségű finomságokat állít elő.

A rendezvényen a korábbi évekhez hasonlóan szakmai fórumot is tartottunk. Az első előadást a Széchenyi kártya aktualitásairól Lente Annamária kezdte a Hajdú-Bihar Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara képviselőjében. Tájékoztatást adott a gazdák számára ezen termékek jellemzőiről, kondíciójáról, valamint az igényléssel kapcsolatban is praktikus tanácsokkal látta el az érdeklődőket.

Ezt követően Sztahura Erzsébet, a NAK talajügyi kamarai tanácsosa tartotta meg előadását az Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések témakörében.

A rendezvény pénteki és szombati napján termelői piac és számos közönségprogram is várta az érdeklődőket, valamint a pénteki napon a NAK Hajdú-Bihar Vármegyei Igazgatóságának falugazdászai kihelyezett ügyfélfogadást tartottak, amelyen főként az AÖP és az újonnan induló AKG és ÖKO pályázatok témakörében merültek fel kérések.

2024. december 3. – Online fórum az AKG és az ÖKO pályázatokról

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara egyik fontos feladata tagjai széles körű tájékoztatása. Azt tapasztaltuk, hogy az különféle aktuális témákban megrendezett online fórumok nagyon népszerűek a tagok és a szakemberek körében.

2024. december 3-án ennek megfelelően „**Tájékoztató az új agrár-környezetgazdálkodási támogatás (AKG) és az ökológiai gazdálkodás támogatása (ÖKO) pályázatok lehetőségeiről**” címmel tartottunk online tájékoztatót, melyen a már módosított pályázati feltételek ismertetésére került sor a NAK, valamint a Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. előadójának közreműködésével.

Vármegyei közfeladatok és szolgáltatások

BŐVÜLT A FALUGAZDÁSZ HÁLÓZAT

A tavaly indult új Közös Agrárpolitika (KAP) és az egyre szigorodó uniós előírásoknak való megfelelés az eddigieknél is nagyobb adminisztrációs terhet ró a gazdákra. Ezeknek az adminisztrációs kötelezettségeknek és a folyamatosan megnyíló pályázati lehetőségekben történő eligazodásban országosan 170 új munkavállalóval, mintegy 700 főre bővült a falugazdász hálózat, így a falugazdászok 2024. áprilisától **falugazdász tanácsadóként** új támogatási, elszámolási és informatikai rendszerben működnek.

A Hajdú-Bihar Vármegyei Igazgatóságon 2024. év végére 15 fővel fejlesztettük a létszámot, így már 53 fő falugazdász, 5 fő körzetvezető falugazdász és 1 fő vármegyei főfalugazdász látta el a feladatokat. A vármegye 82 településéből 67 helyen van rendszeres ügyfélszolgálat.

Új feladatként az elektronikus gazdálkodási naplót ingyenesen elkészítik az ügyfeleknek, részletes tájékoztatást nyújtanak a vidékfejlesztési pályázatokról, a gazdálkodás jellemzői alapján személyre szabottan ismertetik a fejlesztési forrásokra pályázni készülő gazdálkodókkal a lehetőségeket és a feladatokat.

Segítik az állat- és területalapú támogatásokhoz, pályázatokhoz (agrár-környezetgazdálkodás, ökológiai gazdálkodás, Natura 2000 gyepek és erdők) kapcsolódó adminisztrációt.

Az egységes kérelmek benyújtásán túl intézik az ahhoz kapcsolódó teendőket, így például az egyeztető, illetve műholdas ellenőrzés nyomán küldött Területi Monitoring Rendszer (TMR) végzéseket.

Emellett gyűjtik a termésbecsléshez, állapotminősítéshez szükséges adatokat, segítenek az mezőgazdasági káresemények bejelentésében, végzik a földművesek, az őstermelők és a családi gazdaságok nyilvántartásával kapcsolatos feladatokat is.

A 2024. áprilisban induló új kamarai rendszerben minden gazdálkodóval tanácsadási szerződést kötöttek a falugazdász-tanácsadók, mely szerződés keretében a falugazdászok által elvégzett támogatási kérelem beadások, azok egész éves kezelése, egyeztetése, adminisztrációs tevékenységek elvégzésére, tanácsadási tevékenység igénybevétele 5 évig a gazdálkodók számára ingyenes.

A falugazdászok ügyintézői feladataik során az alábbi ügytípusokkal segítették a vármegye gazdálkodóit:

Ügytípus	db szám
Egységes kérelem beadása	10409
AÖP támogatással érintett kérelem	3353 db (34 %)
Egyeztető végzések ügyintézése	3845
TMR végzések ügyintézése	1540
Jogszerű földhasználat igazolása	153
Elektronikus gazdálkodási naplókészítés szerződéskötés-2023. gazdálkodási évről	872 db 13454 ha-on
Östermelői nyilvántartási feladatok	2487
Östermelők családi gazdasága nyilvántartási feladatok	417
Termésbecslés az év során – 13 termesztett kultúrában	5 alkalom
Tavaszi – nyári – őszi kultúrák állapotminősítési jelentései	6 alkalom
Kárenyhítési kérelem beadása	744
AKG támogatási kérelem beadása	406
ÖKO támogatási kérelem beadása	63

Az egységes kérelmek benyújtása:

Az 2024-es évben április 10. - június 10. között lehetett az egységes kérelmeket benyújtani a MÁK elektronikus felületén.

A kérelem beadása során 2024-ben 44 jogcímre, intézkedésre lehetett támogatást igényelni, illetve adatszolgáltatási kötelezettséget teljesíteni.

2024-ben az egyik legfontosabb változás volt az EK beadás időszakában, hogy 2024-ben a gazdálkodási nehézségekre figyelemmel, a HMKÁ 8. követelményében könnyítést tett lehetővé az Európai Bizottság. Ez az jelenti, hogy akár nem termelő tájképpel elemekkel/parlaggal, akár kizárólag tisztán nitrogénmegkötő növény vetésével vagy ökológiai jelentőségű másodvetéssel is lehet teljesíteni az idei évben a legalább 4%-os HMKÁ 8 előírást, vagy ezek akármilyen arányú kombinációjával.

További változás a tavalyi évben bevezetésre került agro-ökológiai programmal (AÖP), kapcsolatos; a vállalható gyakorlatok bővültek a gyepes gyakorlatok tekintetében az „Őshonos haszonállatokkal történő legeltetés” 1 pontos gyakorlattal és a „Kaszálás során legalább 10 cm-es tarlómagasság meghagyása” 1 pontos gyakorlattal. A korábbi „Kizárólag alternáló kasza használata” című gyakorlat kiegészítésre került vagyilagosan a „hátsó felfüggesztésű, illetve vontatott, szársértő nélküli kasza használatával”. Ültetvények esetében a „Biológiai ágens használata” gyakorlat bővült a „feromon légtértelítési eszköz használata” lehetőségével. Szintén kedvező változás, hogy AÖP meg nem felelés/nem teljesítés esetén nincs teljes támogatás megvonás, hanem egy ún. sávós szankcionálási rendszer kerül alkalmazásra. Így a gazdaság jellegétől, méretétől és a meg nem felelés mértékétől függ a támogatáscsökkenés mértéke.

Egységes kérelmek számainak alakulása:

Megnevezés	2020	2021	2022	2023	2024
Országosan benyújtott kérelmek db száma	168091	165221	163139	164603	160373
A NAK falugazdászai által benyújtott kérelmek db száma	114408	111805	108466	107391	104477
A NAK által benyújtott kérelmek %-os aránya országosan	68 %	68 %	66 %	65 %	65 %
Hajdú-Bihar megyében benyújtott kérelmek db száma	17340	16984	16757	16831	16304
Hajdú-Bihar megyében a falugazdászok által benyújtott kérelem db száma	11040	11029	10755	10759	10409
Hajdú-Bihar megyében a NAK által benyújtott kérelmek %-os aránya	64 %	65 %	64 %	64 %	64 %

A fiatal gazdák támogatási jogcímet idén országosan 7396, vármegyénkben 670 fő 40 év alatti, gazdálkodását megkezdő kérelmező igényelt.

Bővült a meg nem felelések eseteinek feltárása a Területi Monitoring Rendszer (TMR) működésében

A Területi Monitoring Rendszer (TMR) műholdas adatok elemzésével követi nyomon a Közös Agrárpolitika területalapú támogatásaihoz kötődő jogosultsági feltételek teljesülését. A TMR folyamatosan fejlődik, és a 2024-ben bevezetendő új ellenőrzések már kiterjedtek az alábbiakra is, melyek feloldásában a falugazdászok közreműködtek

- Nem támogatható területek ellenőrzése
- Parcellán belüli inhomogenitás vizsgálata
- Mezőgazdasági táblák hasznosításának azonosítása
- Gyomos területek azonosítása
- Túllegeltetett területek azonosítása
- Kaszált területek ellenőrzése - tiltott kaszálás
- Öntözött területek ellenőrzése
- Nádas területek ellenőrzése
- Szálas fehérjenövények táblán belüli 80%-os jelenlétének ellenőrzése
- Talajtakarás
- Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés - kaszálás ellenőrzése
- Nem termelő tájképi elemek ellenőrzése

A mezőgazdasági kárenyhítési rendszer (MKR) változásai

A mezőgazdasági termelést érintő időjárási és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény (Mkk. tv.) szerint a mezőgazdasági termelő mindössze a neki járó kárenyhítő juttatás felére jogosult, amennyiben az egységes kérelem, valamint a kárenyhítő juttatás iránti kérelem adatai alapján számított üzemi szintű referencia hozamértékének legalább felére kiterjedően nem rendelkezik mezőgazdasági biztosítással.

A fenti rendelkezést a jogalkotó 2023. évben kiegészítésével egyértelműbbé tette azzal, hogy a kárenyhítő juttatás összegének megállapításánál **a káresemény előtt megkötött és díjrendezett biztosítások vehetők figyelembe a termelői öngondoskodás előmozdítása érdekében.**

A biztosítás megkötésének dátumaként a határozott idejű szerződések esetében a szerződés megkötésének dátumát, a határozatlan idejű – folyamatos – szerződések esetében pedig az adott termelési évben a szerződés megújításának dátumát kell érteni; azaz amennyiben a mezőgazdasági termelő folyamatos, határozatlan idejű mezőgazdasági biztosítási szerződéssel rendelkezik, azt is mindenképp meg kell újítania az első káresemény bekövetkezése előtt.

A tavaszi fagykárak esetleges bekövetkezése előtt már érdemes megkötni vagy megújítani a mezőgazdasági biztosítási szerződéseket, ugyanis amennyiben a mezőgazdasági termelő a Magyar Államkincstárnál (Kincstár) kárbejelentést tesz és a kárbejelentésében feltüntetett káresemény bekövetkezése után köti vagy újítja meg a mezőgazdasági biztosítási szerződését, akkor ezen szerződéseket a Kincstár és az agrárkár-megállapító szervek nem vehetik figyelembe a kárenyhítő juttatás iránti kérelmek bírálata során.

Mezőgazdasági káreseményeknek számítanak a tavaszi fagykár, az aszálykár (ezek a legjelentősebb kárak), valamint a jégesőkár, a felhőszakadások, a viharkár, belvízkár, az őszi fagykár, a téli fagykár és az árvízkár.

2024-ben vármegyénkben 2798 db kárbejelentés érkezett be, jórészt aszály és jégesőkár kárnemben. Aszálykár 62%, a jégkár 27 %, egyé kárnem 11 % volt. A kárbejelentések 13194 db parcellát és 54.701 ha területet érintettek. A november 30-ig beadandó kárenyhítési kérelmek száma 1520 db volt (ebből 744 db falugazdászok keresztül lett benyújtva).

Falugazdászok szakmai továbbképzései

Az egységes és magas színvonalú szakmai tudás érdekében a falugazdászok évente több alkalommal is szakmai képzéseken, tréningeken vesznek részt, illetve adnak számot tudásukról.

2024-ben az alábbi témákban kaptak képzést:

Időpont	Képzés témája
március 5.	A mélyfekvésű területen történő vízvisszatartás szükségessége, gazdálkodói igények felmérése
március 11.	Egyeztetés, mesterséges körülmények
március 26.	Vadkár
április 2-3-4.	Egységes kérelem beadás
június 12.	TMR 2024. évi aktualitásai
július 18.	Vadkárügyek
szeptember 26. október 3., 10, 21.	Őstermelők és ŐCSG-k nyilvántartása
október 8.	Információbiztonsági képzés
november 4.	AKG és ÖKO pályázati feltételek
november 12. és 14.	Elektronikus gazdálkodási naplóvezetés - szakmai képzés
november 13.	A NAK agrárszolgáltatásai
november 28.	Az új AKG/ÖKO Támogatási Kérelem benyújtó felület

Gabonatárolók kapacitásának felmérése – 2024. május

A nyári betakarítási munkák közeledtével a NAK, a MAGOSZ és a GOSZ a tagjai körében felmérést készítenek az Agrárminisztérium felkérésére.

A felmérés célja gabona tárolókapacitások telítettségének és a gabonakészletek nagyságának pontosabb megismerése. A falugazdászok 351 tároló kapacitását mérték fel, mely szerint a 1.564.450 tonna kapacitással rendelkeztek az adatot szolgáltatók. A tárolókban 2024. május 30-án 248.946 tonna termény volt raktározva, így szabad kapacitás 1.315.504 tonna volt, azaz 84%-nyi.

Az új AKG és ÖKO pályázatok megjelenése

Október 22-én megjelent a 2025-ben induló ÖKO pályázat felhívása. A korábbiakhoz hasonlóan a jelenleg még konvencionális művelésű területek ökológiai művelés alá vonását és átállítását, illetve a már ökológiai művelésbe vont területeken a gazdálkodási mód fenntartását ösztönzi, vissza nem térítendő átalánytámogatás formájában.

Az új, ötéves támogatási program 2025. január 1-jén indul és 2029. december 31-én zárul. A kedvezményezetteknek vállalniuk kell, hogy ezen idő alatt a támogatásba vont területeiken – legyen az szántó, gyeplé, ültetvény – az ökológiai gazdálkodás előírásainak megfelelő gazdálkodást folytatnak.

A 2025-ben induló ötéves új AKG támogatási program felhívása október 25-én jelent meg.

A felhívás keretében a támogatási időszak 2025. január 1-én kezdődik és 2029. december 31-én zárul le, azaz 5 évig tart. A pályázati konstrukció átalánytámogatás nyújtásával támogatja a gazdálkodókat a következő 5 éves időszakban, hogy olyan növénytermesztéssel, gyümölcs- és szőlőültetvények művelésével és gyepgazdálkodással összefüggő gyakorlatokat vállaljanak, amelyekkel hozzájárulnak a környezet állapotának megőrzéséhez és javításához. Az intézkedés elősegíti többek között a műtrágya és a növényvédő szerek használatának csökkentését, valamint a talajok, a vizek és a biodiverzitás védelmét.

Az új felhívás több ponton túlmutat a korábbi kiíráson, új fenntartható gazdálkodási gyakorlatok választási lehetőségét teremti meg a termelők számára vagy egyes korábbi vállalási lehetőségeket továbbfejleszt, összesen 10 különböző tematikus előíráscsoportba rendezve. A szántóföldi gazdálkodók számára első alkalommal nyílik lehetőség a talajmegújító gazdálkodáshoz és a Natura 2000 szántókhoz kapcsolódó tematikus előíráscsoport választásához az agrár-környezetgazdálkodási programban.

A falugazdászok őszi csoportos tájékoztató kampányt tartottak a pályázatok ismertetésével; 42 településen 62 db tájékoztatót tartottak meg november hónapban.

A pályázati feltételek a november 15-én módosultak, a feltételekről általánosságban és a módosításokra is kitérve online tájékoztató fórumot tartottunk december 3-án 168 fő részvételével. A gazdálkodók az AKG és az ÖKO támogatási kérelmeiket a MÁK elektronikus felületén keresztül 2024. november 25. és 2024. december 23. között nyújthatták be.

Vármegyénkben az 1841 db AKG és 428 db ÖKO benyújtott pályázatból, 406 db AKG és 63 db ÖKO támogatási kérelem került beadásra a falugazdász tanácsadók által.

A gazdálkodási napló vezetési kötelezettség

A gazdálkodási napló vezetésére vonatkozó kötelezettség régóta része a gazdálkodók adminisztratív feladatainak, azonban az elmúlt években számtalan jogszabályi változás következett be a témát érintően. A gazdálkodási napló alapvetően segít igazolni az olyan gazdálkodásra vonatkozó alapvető szabályok betartását, mint a növényegészségügyi és növényvédelmi kötelezettségek teljesítése, a beporzók védelmének biztosítása, a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program végrehajtása, továbbá az egyes műveletek rögzítése a gazdálkodó által a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatási eljárásban vállalt kötelezettségeknek való megfelelést is alátámasztja.

Papíralapon már korábban is előírás volt a gazdálkodási napló vezetése, de a jogszabályokban és támogatási feltételekben bekövetkezett változások miatt szükségessé vált az előbb részleges, majd egyre bővebb elektronikus adatszolgáltatás. 2022-től a NÉBIH egy új rendszer fejlesztését kezdte meg, amely használatára vonatkozó előírások folyamatosan bővültek. 2023.01.01-től kezdve már 24 órán belül kellett

rögzíteniük a szántóföldi kultúrákban végzett rovarölő szerek kezeléseiket a 10 hektárnál nagyobb összterületen gazdálkodóknak az új elektronikus rendszerben. 2023. július 1-től az adatszolgáltatás adattartalma bővült, a felületen ezt követően az e-Permetezési napló funkcionalitáson felül a növényvédő szerek kezelése mellett más, a gazdálkodási napló műveleteinek, nitrát adatszolgáltatás adatainak rögzítése is lehetővé vált.

A falugazdász tanácsadó hálózat 2023-ban 3 másik megyével pilot rendszerben szolgáltatás keretein belül készítette a gazdák részére az elektronikus gazdálkodási naplót (eGN).

2023-ban 872 db eGN-t – mely 13454 ha területet fedett le – készítettek el és adták be a kollégák. Továbbá az év során a Kincstár által ellenőrzésre kijelölt gazdálkodók számára, főként a termeléshez kötött támogatások adatszolgáltatási kötelezettségeik okán több száz papír alapon vezetett gazdálkodási napló elkészítésében segítettek eddig is és segítik ezután is a gazdálkodó ügyfeleiket a falugazdászok.

A gazdálkodási napló bizonyos adattartalommal való vezetése keletkezhet a minden gazdálkodó számára érintettség esetén kötelezően betartandó rendeletekből, I. pilléres támogatások előírásai által vagy a II. pillérből finanszírozott vidékfejlesztési pályázatokban való részvételből kifolyólag.

2024-ben azonban a falugazdász hálózat alapfeladatává vált az eGN-ek elkészítése, elektronikus benyújtása a gazdálkodók adatszolgáltatása alapján. A tárgyévet követő január 31-ig kell benyújtani az eGN-t az egyes támogatási jogcímeket igénybe vevőknek, valamint azoknak, akik növényvédelmi kezelést végeztek területeiken. Azon gazdálkodók, akik nem végeztek növényvédelmi kezelést és nem is kötelezi őket igénybevett támogatási jogcím, de nitrátérzékeny területen gazdálkodnak, vagy háztartási mennyiséget meghaladó állatlétszámot tartanak, a tárgyévet követő március 31-ig szintén eGN beadási kötelezettségük van.

A falugazdászok 10409 gazdálkodónak nyújtottak be 2024-ben egységes kérelmet. Ezen gazdálkodói körből kb. 6600-an, 63 %-uk jelezte, hogy szeretné, ha az eGN-t falugazdásza készítené el és adná be. 2025. január 31-ig a falugazdász tanácsadók 4036 (59500 ha területnagyságon) elektronikus gazdálkodási naplót nyújtottak be a NÉBIH felületén. Ezen gazdálkodók zömmel AKG, ÖKO, AÖP jogcímeikkel rendelkeznek, illetve 2024-ben növényvédelmi kezelést végeztek gazdaságukban. A falugazdász tanácsadók elektronikus GN feltöltését március 31-ig folytatják, azon gazdálkodók számára, akik nitrátos területen gazdálkodnak, vagy háztartási mennyiséget meghaladó állatlétszámmal rendelkeznek gazdaságukban. Előzetes felmérések alapján kb. 2500 gazda kéri ebben falugazdásza segítségét, mely számok azonban átfedésben lehetnek a már beadott több mint 4000 db gazdálkodási naplóval.

Kamarai szolgáltatások

A NAK a falugazdászokon keresztül az alábbi térítéses piaci szolgáltatásokat is végzi, amivel tagjai tevékenységének eredményes működését kívánja elősegíteni.

- Laboratóriumi talajvizsgálat és levélanalízis szolgáltatás
- Tápanyaggazdálkodási terv készítése
- Gabona beltartalmi vizsgálat
- Permetezőgép felülvizsgálati szolgáltatás
- Biztosítás körvetítési szolgáltatás
- MOL kedvezményes tankolókártya

Erdészeti Szakértői Hálózat

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara 2024-től jelentősen bővítette az erdőgazdálkodás terén nyújtott szolgáltatásainak körét. Létrehozott egy regionális szinten szerveződő Erdészeti Szakértői Hálózatot, melyben az úgynevezett régiós erdészeti szakértők az ország egész területén várják a gazdálkodók erdőhöz, erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó megkeresését.

A régiós erdészeti szakértők kiegészítik, és a korábbiakhoz képest komplexebbé teszik a kamara, illetve a falugazdászok által az agráriumban nyújtott szolgáltatások körét. Elsősorban az erdőtulajdonosoknak és az erdőgazdálkodóknak nyújtanak ingyenes tájékoztatást, tanácsadást, de emellett az erdészeti szakirányítók és szaktanácsadók munkáját is segítik, valamint az ágazaton kívülről érkező megkereséseket is fogadják.

Erdészeti ügyekben a gazdák továbbra is fordulhatnak közvetlenül a kamara ügyfélszolgálatához, és természetesen a falugazdászok általános erdészeti, erdőgazdálkodási kérdésekben a jövőben is a gazdák rendelkezésére állnak.

A régiós erdészeti szakértők – többek között – a következő témákban várják a megkereséseket:

- Erdőgazdálkodás megszervezése, elindítása
- KAP erdészeti támogatások
- Földhasználati kérdések
- Osztatlan közös tulajdon, illetve annak felszámolása
- Általános erdészeti hatósági ügyek
- Erdei vadkárügyintézés

Fontos hangsúlyozni, hogy a kamara erdészeti szakértői nem végeznek szakirányítási feladatokat, nem vállalnak konkrét ügyintézés, nem vesznek részt terepi bejárásban. Ezek továbbra is a szaktanácsadók, szakirányítók kompetencia körébe tartoznak.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara bízik abban, hogy az erdészeti szakértők hozzájárulnak, illetve segítik a magánerdőtulajdonosok, magánerdőgazdálkodók

szakmai, hatósági és támogatási ügyekben való tájékozódását. Ezáltal csökkenthetik a hatóságok és a szakszemélyzet leterheltségét, hozzájárulhatnak a rendezetlen gazdálkodási viszonyú magánerdőterületek felszámolásához és az ágazat versenyképességéhez.

A regionális erdészeti szakértői hálózat felkészült, naprakész tudással bíró erdészeti szakértői személyes tanácsadás keretében viszik el az információt a gazdákhöz.

Vármegyénkben **Mező Ferenc** regionális erdészeti szakértő végzi a tájékoztatási szolgáltatás nyújtását. (Telefonszám: 30/160-5026; e-mail: mezo.ferenc@nak.hu)

Szakképzés

I. Duális képzéssel összefüggő feladatok megvalósítása

A duális képzéssel összefüggésben országos szinten komplex tanácsadói feladatokat látunk el. A NAK szakképzéssel kapcsolatos hatósági feladatkörébe tartozik a **duális képzőhelyek nyilvántartásba vétele és hatósági ellenőrzése**.

2024. évben 33 db nyilvántartásba vételi kérelem érkezett be Igazgatóságunkhoz, melyből 30 db eljárást folytattunk le, 3 db elutasító határozat született.

A 3 db elutasítással záruló eljárás jellemzően a Képzési és Kimeneti Követelményekben meghatározott alapfeltételek hiánya okán születtek. Ezen feladatkörön belül látjuk el az ellenőrzésben résztvevő **szakmai ellenőrzési szakértők felkészítését és vizsgáztatását is**.

A nyilvántartásba vétel az alábbi szakmákban volt a leggyakoribb:

- Mezőgazdasági technikus (növénytermesztő, állattenyésztő szakmairány),
- Pék,
- Pék-cukrász,
- Mezőgazdasági gépész,
- Mezőgazdasági gépésztechnikus.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara a hatósági nyilvántartásában szereplő duális képzőhelyeken minden évben **évközi ellenőrzést** tart. Az idei évben 20 db ellenőrzés valósult meg. Az ellenőrzési eljárás során a duális képzéshez kapcsolódó dokumentumokat, azok szakszerű kitöltését, valamint a szakirányú oktatás megszervezésének feltételeit ellenőrizzük, valamint **személyes tanácsadás** keretében segítséget nyújtunk az esetleges pontatlanságok kijavításában.

II. Pályaorientációval összefüggő feladatok megvalósítása

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara pályaorientációs tevékenységének számos célja van, egyrészt az **információ átadása, tájékoztatás** a 8. évfolyam után választható továbbtanulási utakról, másrészt pedig az **agrár szakmák vonzóvá tétele, a fiatalok érdeklődésének felkeltése**.

Fontos küldetésünk a pályaválasztás előtt álló diákok számára az agrár szakmák élményalapú megismertetése, a tudatos pályaválasztás elősegítése. Pályaorientációs programjainkon a tanulók kipróbálhatják az adott szakmához kapcsolódó munkafolyamatokat a duális képzésben résztvevő gazdálkodók bevonásával.

Az első nagy pályaválasztási döntés **elősegítéséhez pályaorientációs osztályfőnöki órákat tartunk, cég-, üzem és tanműhely látogatásokat szervezünk.**

A vármegye általános iskoláival szoros kapcsolatban állunk, mindig szívesen fogadják kezdeményezéseinket. Sok esetben az intézmények saját pályaorientációs napjára kapunk meghívást és ott valósítjuk meg népszerűsítő programunkat.

Július első felében **„Szakmakóstoló” pályaorientációs nyári tábort** rendezünk az Északi ASZC Széchenyi István Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Technikum, Szakképző Iskola és Kollégiummal együttműködve, melyen 20 fő diák vesz részt. A gyerekek személyes élményeiken keresztül juthatnak közelebb a szakmák világához. A programhét témájául a gazda képzést választottuk, bemutatva mindhárom szakmairányt. A tábor során kitértünk az agrárium és az élelmiszeripar legfontosabb jellemzőire, valamint a gazda szakma szakmairányaihoz kapcsolható egyéb szakmák ismertetésére is.

Kamaránk a **pályaválasztási kiállításokon és nyílt napokon** is rendszeresen képviselteti magát. A **NAK Szántóföldi Napok és AgrárgépShow-Mezőfalva** az ország egyik legnagyobb szabadtéri agrárszakmai kiállítása. Hagyományosan ez az ország legnagyobb területén, több mint 40 hektáron megrendezett szántóföldi rendezvénye. Az idei évben Hajdú-Bihar vármegyéből két középiskolából, összesen 100 fő kapott lehetőséget a rendezvényen való részvételre.

Immáron ötödik alkalommal került megrendezésre az idei évben – 2024. szeptember 12-13-án, Hajdúnánáson – a kifejezetten az ökológiai gazdálkodásnak szentelt **ÖKO Expo Kiállítás és Konferencia**, mely az ország legnagyobb ökológiai gazdálkodással foglalkozó rendezvénye. A kiállítás és konferencia mindkét napján a magas színvonalú szakmai programok mellett nagy hangsúlyt fektettünk a pályaválasztás előtt álló,

általános iskolás diákok pályaeorientációjára is. A rendezvényen látványos, játékos, de mégis tanulságos programelemekeken keresztül ismertettük meg minden diákkal a környezettudatos agrárium szépségét, modernségét és a benne rejlő lehetőségeket. Alapvető célunk volt, hogy az agrárszakképzésbe jelentkezők számának növekedését segítsük elő élményszerű, interaktív programok segítségével.

Az idei évben 200 általános iskolás diák és pedagógusaik vettek részt az eseményünkön, akik a visszajelzéseik alapján rendkívül hasznosnak találták a rendezvényt az előttük álló pályaválasztási döntések szempontjából is.

Rendszeresen megújuló, pályaválasztást segítő **agrárszakma iránytű elnevezésű kiadványukkal** is állunk az érdeklődő fiatalok rendelkezésére.

Pályaeorientációs tevékenységünk részét képezi a szakmai versenyek támogatása is.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarával együttműködve minden évben meghirdeti az Agrárminisztérium hatáskörébe tartozó **szakmai tanulmányi versenyeket**.

Az idei évben 2024. április 08-10. között vármegyénkben került megszervezésre a **mezőgazdasági gépésztechnikus országos szakmai tanulmányi verseny (OSZTV)** döntője. Az elődöntőből 18 mezőgazdasági gépésztechnikus tanuló jutott tovább az országos fordulóra. Kamaránk ünnepélyes díjátadón ismerte el a kiemelkedő eredményt elért versenyzőket és felkészítő tanáraikat.

III. További szakképzési feladatok megvalósítása

Szakmai vizsgával kapcsolatos feladatok

Az agrárminiszter hatáskörébe tartozó szakmák, részsakmák tekintetében kialakított **vizsgafelügyelői névjegyzék** vármegyénkben évről-évre bővül, a vizsgafelügyelői névjegyzékbe kerülés pályázati lehetőségét rendszeresen népszerűsítjük vármegyei tagjaink körében.

2024-ben 84 db szakmai vizsga esetében 69 fő **vizsgafelügyelőre tettünk javaslatot**.

A vizsgafelügyelők feladata a szakmai vizsgák törvényes lebonyolításának ellenőrzése.

Ágazati alapvizsgával kapcsolatos feladatok

Az ágazati alapvizsga vizsgabizottsági elnökét mezőgazdaság és erdészet, élelmiszeripar, környezetvédelem és vízügy ágazatokban a NAK területileg illetékes vármegyei igazgatósága delegálja, a NAK által kialakított névjegyzék alapján.

Vármegyénkben 9 db Szakképző Intézmény nyújtott be jelentést ágazati alapvizsga szervezéséről, melyekre **19 fő ágazati alapvizsga elnököt delegáltunk** a jogszabályi előírásoknak megfelelő lebonyolítás érdekében.

Felnőttképzés

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara tulajdonában álló NAK Nonprofit Kft., mint engedéllyel rendelkező felnőttképzést folytató intézmény már két évtizede biztosít a gazdálkodók és érdeklődők számára piaci igényeknek megfelelő képzéseket.

Célunk gyakorlatorientált képzések biztosítása a résztvevők számára, amelyen olyan hasznos tudást sajátíthatnak el, melynek alkalmazásával eredményes gazdálkodást valósíthatnak meg és sikeresen fejleszthetik vállalkozásukat.

Kínálatunkban megtalálhatóak a Vidékfejlesztési Program kedvezményezettjei számára támogatott finanszírozással igénybe vehető kötelező képzések.

Hajdú-Bihar vármegyében 1 fő végezte a képzésszervezői tevékenységet. A képzések szervezése 2024. augusztusától – 2024. év végig, a projekt zárásáig tartott.

Hajdú-Bihar vármegyében indított képzéseink megnevezése és a 2024 november végéig átadott tanúsítványok száma:

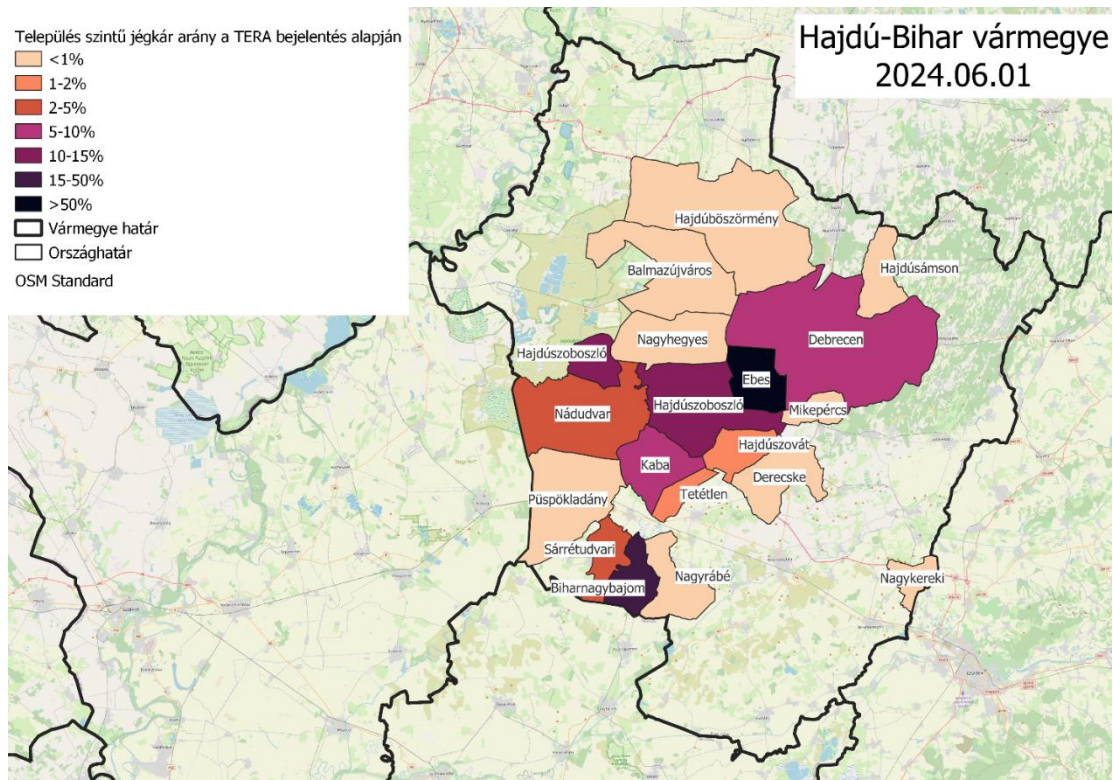
Felkészítés a mezőgazdasági kisüzemek fejlesztésére	150 db
Felkészítés az agrár-környezetgazdálkodási kifizetésekre	136 db
Felkészítés a Natura 2000 gyepterületek kompenzációs támogatására	138 db
Felkészítés az Ökológiai gazdálkodásra történő áttérésre	24 db

Országos Jégkarmérséklő Rendszer

Hazánk agrárgazdaságát jelentősen befolyásolják a természeti kockázatok, így az aszály, a belvíz, az árvíz, a vihar, a jégeső vagy a fagy. A jégkárok elleni védekezés évekig húzóódó, a jégverések alkalmával mindig vissza-visszatérő téma volt.

2018. május 1. óta a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara országos lefedettséget biztosító jégkarmérséklő rendszert üzemeltet a gazdálkodók segítségével, hiszen a védekezés mindannyiunk közös érdeke. Az országban összesen 986 darab talajgenerátor biztosítja a védekezést április 15. – szeptember 30. között. **Hajdú-Bihar vármegyében 56 darab talajgenerátor működik, melyből 14 automata és 42 manuális.** Az idei a hetedik üzemelési éve volt a jégkarmérséklő rendszernek, ami szinte a legnagyobb kihívás elé állította, mivel még a korábbi évekhez képest is szélsőségesebben alakult időjárásunk.

A 169 napos védekezési szezonban összesen 93 napon alakult ki jégveszélyes felhőzet hazánk felett, ebből 32 napon extrém módon jégveszélyesek voltak a zivatarok. Vármegyénkben az elmúlt 7 év viszonylatában 2024-ben volt a legkevesebb a zivataros napok és legmagasabb az extrém jégveszélyes napok száma. 2024-ben összesen 47 192 hektárra jelentettek be jégkárt a gazdálkodók, amiből vármegyénk sajnos jelentős részt tudhatott magáénak 11460 hektárral.

Június 1-én kétszer is jégesővel csapott le az országban egy szupercella, mely a borsónyitól a diónyi nagyságú jégesővel érkezett. Dél-nyugatról észak-kelet felé haladt a vihar, mely kora délután, majd 17 óra felé is mégegyszer lesújtva Hajdú-Bihar vármegyében is jelentős pusztítást okozott a mezőgazdasági kultúrákban.

A dió nagyságú jég a szántóföldi kultúrákban, zöldségesekben, gyümölcsösökben szinte megsemmisítő pusztítást végzett. Leginkább **Ebes és Hajdúszoboszló** térségében volt óriási erejű a jégeső. Fontos megjegyezni, hogy sajnos nincs olyan technológia, amivel teljes mértékben kiküszöbölhetőek az ilyen, időjárás által okozott károk.

A generátorok kezelése meglehetősen nagy felelősség, a jégkárok elleni védelmet csak a kezelőkkel együtt lehet véghez vinni. 2024-ben is versenyt hirdettünk számukra, különböző paraméterek alapján kiválasztásra került a legjobb vármegyei kezelő. A legkiválóbb eredményt a vármegyénkben **Nagy Károly generátorkezelő** érte el **Nagykerek**i településről.

Mezei őrszolgálatok nyilvántartása

2020. január 1-től a NAK hatósági feladatai közé tartozik a mezőőri szolgálatok nyilvántartásba vétele, a mezőőrök szakmai felügyelete, a mezei őrszolgálat és a hegyőrség megalakításához, fenntartásához és működéséhez nyújtandó állami hozzájárulás iránti kérelem elbírálása. 2023-tól a mezei őrszolgálattal, mezőőrökkel és állami hozzájárulással kapcsolatos kérelmeiket az érintett önkormányzatok már **elektronikus úton is benyújthatják**.

A mezei őrszolgálat **38 településen működik**, az I-III. negyedéves támogatási időszakban negyedévenként 38 kérelem került pozitív elbírálásra. Az összes megítélt támogatási összeg az első három negyedév vonatkozásában közel **77 millió forint** volt. 2024. novemberi állapot szerint vármegyénkben **95 aktív mezőőr** lát el szolgálati feladatot.

Okmányhitelesítés

A származási bizonyítvány "Certificate of Origin" jellegzetesen árut kísérő okmány, amely igazolja az áruk származását, és a legtöbb ország vámhatósága megköveteli azt az import vámeljárás során, amikor harmadik országban történik a vámkezelés. A 2024. évben december végéig **311 db** származási bizonyítvány okmány hitelesítése történt meg, mely az előző év azonos időszakának (302 db) megfelelő mértékű. **2023.** évtől ügyfeleink a hitelesítés iránti kérelmeiket **elektronikus úton is benyújthatják**.

Meg nem művelt területek nyilvántartása

2020. január 1-től bővültek a kamara hatósági feladatai, a NAK vezeti a meg nem művelt földterületek nyilvántartását. Ezzel kapcsolatosan legfőbb feladatunk, hogy pontos adatokat szolgáltatassunk a Nemzeti Adó- és Vámhivatal számára, aki a mezőgazdaságban

felhasznált gázolaj utáni adó-visszaigénylési jogosultságokat ellenőrzi. A NAK havi rendszereséggel küldi meg a NAV részére az adatszolgáltatást.

NAK Vármegyei Hírlevél

2024. évben tovább folytattuk vármegyei hírlevelünk kiadását, mivel a sok pozitív visszajelzés alapján mutatkozott igény erre a tájékoztatási formára. **Vármegyei hírlevelünk** - melyben elsődlegesen a régiókat érintő hírekről, eseményekről számolunk be - **kéthetente szerdánként jelenik meg**, melyet az összes e-mail címmel rendelkező (kb. 12.000) vármegyei kamarai tag számára megküldünk elektronikus úton. Azon kamarai tagjaink számára, akik nem rendelkeznek e-mail címmel, a falugazdász hálózat a helyben szokásos módon teszi elérhetővé azt. 2024-ben **23 szám** készült el a vármegyei tagságot érintő aktuális információkat tartalmazó hírlevélből. Egyes leveleinkben átlagosan 6-8 fő téma kerül részletes kifejtésre a tagság számára.

Igazgatóság, falugazdász irodák, infrastruktúra, működés

Hajdú-Bihar vármegyében a 82 település döntő többségén elérhető a falugazdász tanácsadók ügyfélfogadása. Az irodák működésében kihívást jelentett a 2024-es esztendőben a falugazdász hálózat létszámbővülése, hiszen a 18 új kolléga számára a meglévőkön kívül összesen körülbelül 10 új munkaállomás kialakítása vált szükségessé, egy településen (Hajdúdorog) pedig az iroda költözése is szükségessé vált. A fentiek mellett a debreceni ingatlanban egy új iroda kialakítása is megtörtént.

Az idei évben a magas közüzemi díjak miatt az elmúlt két évhez képest jóval kevesebb intézkedésre volt szükség, két helyen költözött átmenetileg másik helyiségbe az ügyfélfogadás. A helyiség kihasználatlansága miatt a Hajdúböszörményi Szolgáltató Központhoz tartozó előadótermet az idei évtől nem béreljük tovább.

Az informatikai eszközök terén 2024-ben két jelentős fejlesztés történt: tavasszal a falugazdász tanácsadó kollégák kaptak új telefonkészülékeket, melyek a korábbinál alkalmasabbak a speciális feladataik elvégzéséhez.

HAJDÚ-BIHAR VÁRMEGYE NÖVÉNYTERMESZTÉSE 2024.

2023-as vetésterületek alakulása

A 2022-es történelmi aszályban az Alföldön a kukoricatermés szinte teljes mértékben megsemmisült, és a napraforgóban is terméskiesést okozott. Az aszálytól félve, a kukorica újbóli megsemmisülésétől, illetve jelentős terméseredmény csökkenésétől tartva a gazdálkodók növelték az őszi kalászosok vetésterületét, ez azonban természetesen a tavaszi vetésű kukorica és a napraforgó vetésterületének csökkenésével járt.

Országosan a kukorica vetésterülete 20,7 %-kal, vármegyénkben 28,0 %-kal csökkent, a napraforgóé országosan 1,9 %-kal, vármegyénkben 6,6 %-kal lett kevesebb. Az őszi és tavaszi kalászos kultúrák területei szinte kivétel nélkül növekedtek.

2024-es vetésterületi változások

A vetésterületek csökkenése figyelhető meg mind országosan mind vármegyei szinten az őszi kalászosok esetében. Ez alól kivétel az őszi árpa és a zab vetésterülete; országosan növekedett, de megyénkben a más őszi kalászosokhoz hasonlóan a területcsökkenés tapasztalható.

Országosan 8 % esést mutat az őszi káposztarepce, megyénkben drasztikusan, 53 %-ra esett vissza 2023-hoz képest. Szintén csökkenést mutat a csemegekukorica és a zöldborsó vetésterülete. A cukorrépa területeink csökkentek, ugyanakkor az országos területe növekedett.

A kukorica területek országos 17 %-os növekedése mellett vármegyékben az 1 %-os növekedés nem számottevő. A napraforgó területe stagnált, országosan és vármegyei szinten is.

Erőst kiugrást mutat 2024-ben a szója, mely országosan kétszeres, vármegyénkben négyszeres mértékben nőtt az előző évhez viszonyítva.

Érdemes figyelemmel kísérni a kvázi nem termelő területek növekedését; mely egyrészt a piaci hatások eredménye, de főként az AÖP feltételeinek teljesítéséből fakadóan jelentősen növekedtek.

Főbb növénykultúrák vetésterületei

Megnevezés	Országos		Növekedés vagy csökkenés	Hajdú-Bihar		Növekedés vagy csökkenés	Megyei vetésterület az országos terület %-ában	
	vetésterület		2023-hoz képest (%)	vetésterület		2023-hoz képest (%)	2024 (%)	2023 (%)
	2024	2023		2024	2023			
	(ha)	(ha)		(ha)	(ha)			
	Őszi búza	864 519	1 007 583	86	58 115	66 608	87	7
Őszi árpa	259 929	397 857	65	10 473	19 249	54	4	5
Rozs	38 872	45 079	86	1 634	2 342	70	4	5
Triticale	64 780	84 400	77	4 357	5 853	74	7	7
Tavaszi árpa	28 586	18 641	153	264	319	83	1	2
Zab	19 503	18 883	103	1 440	1 622	89	7	9
Őszi káposztarepce	174 141	188 911	92	2 558	4 797	53	1	3
Napraforgó	679 728	676 537	100	62 333	61 457	101	9	9
Kukorica	874 039	746 332	117	80 863	65 514	123	9	9
Csemegekukorica	23 718	25 928	91	8 676	10 519	82	37	41
Szója	111 783	58 387	191	2 571	609	422	2	1
Zöldborsó	14 009	18 852	74	3 355	4 618	73	24	24
Burgonya	6 339	5 859	108	177	159	111	3	3
Cukorrépa	16 380	14 783	111	654	805	81	4	5
Zöldugár	54 629	53 762	102	4 153	4 126	101	8	8
Keverék kultúrák	21 383	15 623	137	989	886	112	5	6
Pihentetett terület	43 311	42 679	101	2 055	1 879	109	5	4
Tarló (TAR10)	91 867	34 419	267	5 048	2 045	247	5	6

Forrás: NAK

Főbb növénykultúrák termésátlagai

Növényfaj	HAJDÚ-BIHAR MEGYEI EREDMÉNYEK 2014-2024.										
	2024.	2023.	2022.	2021.	2020.	2019.	2018.	2017.	2016.	2015.	2014.
	(t/ha)	(t/ha)	(t/ha)	(t/ha)	(t/ha)	(t/ha)	(t/ha)	(t/ha)	(t/ha)	(t/ha)	(t/ha)
Kukorica	6,49	8,88	1,82	6,04	9,53	8,36	7,98	6,7	7,49	6,21	7
Napraforgó	2,95	3,3	1,78	2,6	2,94	3,15	3,29	3,22	3,19	3,39	2,87
Őszi búza	6,04	6,79	3,23	5,91	5,58	5,24	5,38	5,82	5,64	5,16	5,05
Őszi árpa	5,28	3,27	3,04	6,44	6,03	5,41	4,62	5,1	5,36	5,13	4,53
Triticale	4,79	5,86	2,55	4,45	5,58	4,35	4,39	4,71	4,76	4,43	4,78
Repce	2,29	3,3	2,05	2,73	2,95	3,1	3,27	2,9	3,11	2,47	2,85
Zab	3,96	4,16	1,69	3,23	3,18	2,89	2,95	3,81	3,2	3,42	2,92
Rozs	3,96	4,64	2,24	3,18	3,6	3,12	3,1	3,11	3,2	3,06	2,34
Cukorrépa	81,50	74,26	73	53,92	67,25	68,36	64,8	67	67,96	60,66	65
Szója	2,33	2,92	0,94	2,66	2,9	2,56	2,61	2,63	2,72	1,47	3,09
Tavaszi árpa	4,80	5,24	2,3	4,45	4,54	3,82	3,73	4,45	4,04	4,07	3,9
Burgonya	24,28	21,78	18,59	25	26,4	23,95	22,1	26	24,89	22,53	30,41

Forrás: NAK

Aratási és betakarítási körkép

A száraz tél és tavasz hatására a kalászosok, mind mennyiségben és minőségben elmaradnak az előző évhez képest. A téli csapadékhiány miatt a bokrosodás nem volt megfelelő, tavasszal pedig a szárba indulásnál jelentkezett vízhiány. A csapadék az érésidő végén megérkezett, aminek hatására a kalászbetegségek is elszaporodtak, mint például a rozsdabetegségek. Állományban figyelni kellett a vetésfehérítő bogarak lárváinak a kártételére és a gombabetegségek jelenlétére, ezek ellen időben szükséges védekezni, mivel komoly termés kiesést okozhattak. Május közepétől, elég csapadékosra fordult az időjárás. Ez a csapadék mennyiség rendkívül jól jött a kapásnövények számára, viszont a kalászosoknak sajnos már későn érkezett.

Június 1-én egy jelentős jégesőt hozó szupercella érte el Hajdú-Bihar vármegyét és nagy károkat okozott szinte minden szántóföldi kultúrában Biharagybajom-Debrecen-Ebes-Hajdúszoboszló térségben. Ezeken a településeken voltak gazdálkodói jelzések, hogy 100 %-os káruk keletkezett. A kalászosok esetében a száraz megdőlése mellett a szemek kiverése okozott problémát a károsodott területeken. A szupercella sávjában a napraforgó és a kukoricaszárakat kettétörte a jégeső és a vihar, ezeken a területek újrajvetést végeztek, vagy pihentetett területre kellett módosítaniuk a kérelemben a kultúrát. A vármegyében 5500-6000 ha-on jelentettek jégkárt.

A kalászosok aratása a tavalyi évhez képest hamarabb megkezdődött. Az aratás már június közepén elkezdődött.

Őszi árpa

Egyedüli kalászos, mely többet termelt a tavalyi évnél. Átlagosan jó minőségű, ahol az aratás előtt jelentősebb mennyiségű csapadék hullott, ott voltak fuzáriummal fertőzött tételek.

Őszi búza

A termés átlagok jó-közepes eredményeket hoztak a táblákon, a gond inkább a minőségi paraméterekkel voltak, magas a takarmány búza aránya. Vannak olyan fajták, amelyek az előző években tudták a malmi minőséget teremni, de idén nem, annak ellenére, hogy kétszeri gombaölő kezelést is kapott a kultúra. A vármegye déli, bihari térségében 60-70 % malmi minőségű volt, az érési fázisban érkezett sok eső miatt.

Napraforgó

Egy új napraforgó hibrid megjelenésével új gombabetegség (verticillium) ütötte fel a fejét. Az alsó levelek és szárrész elszáradását és a növény eldőlését, teljes elszáradását okozza, a munkagépekkel terjeszthető a fertőzés. Indokolt a vetésforgó betartása (5 év) napraforgónál, mivel már régóta piaci forgalomban levő fajtánál is megjelent a betegség. A kánikulát és a csapadékszegény időjárást a napraforgó viszonylag jól tűri, de 2024-ben termés kiesést okozott. Betakarítása száraz körülmények között történt, 6%-os nedvességtartalommal, így és szárításra nem volt szükség. Az olajsav tartalom alacsonyabb volt az elvárttól.

Szója

Az ideai aszály hatására a növény sok esetben képtelen volt megtartani a virágait, és a már kialakult hüvelyek is helyenként lehullottak, illetve kisebb méretben fejlődtek ki, ami jelentős termésvesztéshez vezetett.

Burgonya

Aszályos időszakhoz képest a burgonya aránylag megfelelő hektáronkénti átlagot és minőséget termelt, annak ellenére, hogy a gumók fejlődése különösen érzékeny a vízhiányra. A megye északkeleti terület termésátlagának és a Hajdúszoboszlói öntözött terület átlaga többszöröse, mivel utóbbi területeken megoldott egy részén az öntözése.

Kukorica

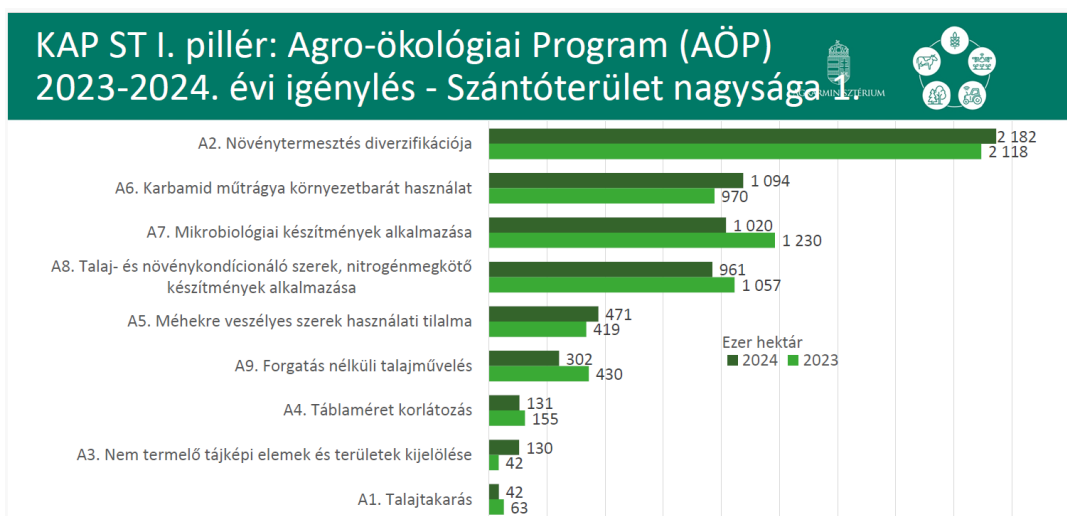
Betakarítási ideje hetekkel hamarabb kezdődött, mint szokott. Kezdeti fejlődése megfelelő volt azonban júliustól kezdődő csapadékhiány megtörte a fejlődés ütemét. A virágzás és a szem fejlődés időszakában elmaradt csapadékmennyiség miatt a csövek kisebbek lettek és nem telítődnek szemekkel kellőképpen. Foltokban a gombás betegségek is megfigyelhetők voltak. Termésmennyisége nagyon változó volt a vármegyében 2-10 tonna/hektár között mozgott.

Országos statisztikai adatok a növénytermesztésben:

AÖP támogatásigénylési adatok

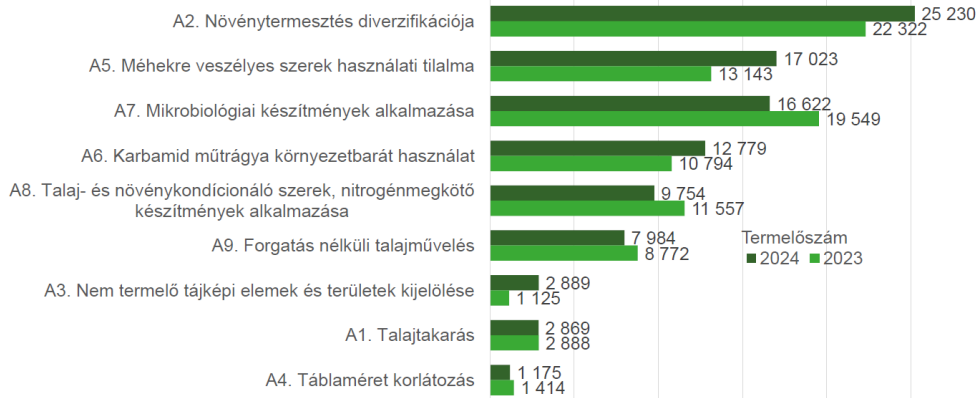
AÖP támogatást falugazdászon keresztül igénylők köre növekedett, 2023-ban 27 %, míg 2024-ben 34 % kérelmező vállalt többletfeltételeket.

Az AÖP -be belépők területeikkel és létszámmal az alábbiakban oszlott meg országosan (hasonlóképp vármegyénkben is) a vállalatok között:

Forrás: AM

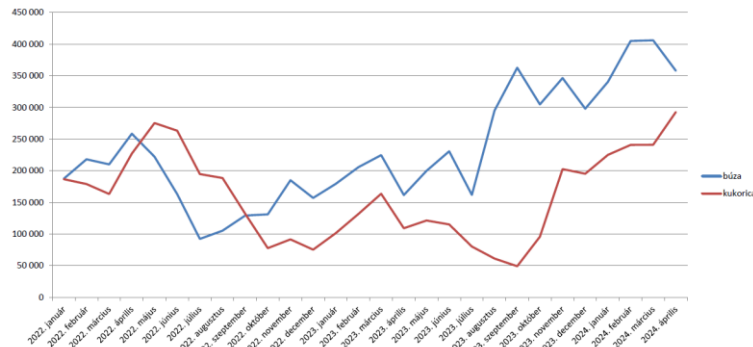
KAP ST I. pillér: Agro-ökológiai Program (AÖP) 2023-2024. évi igénylés - Szántóterület termelők

Forrás: AM

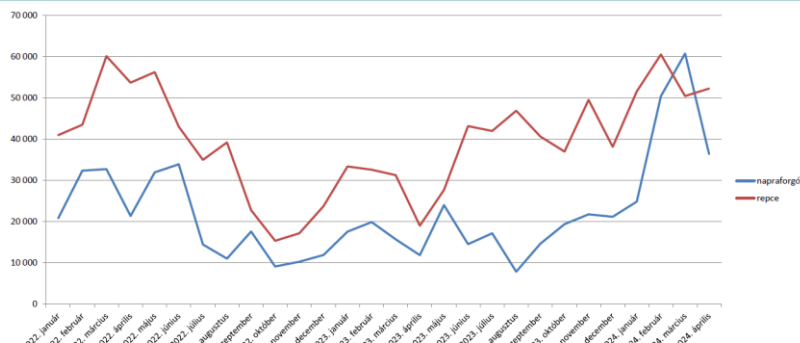
Export adatok:

Gabonafélék exportja Magyarországról (t/hó)

Forrás: KSH

Olajos növények exportja Magyarországról (t/hó)

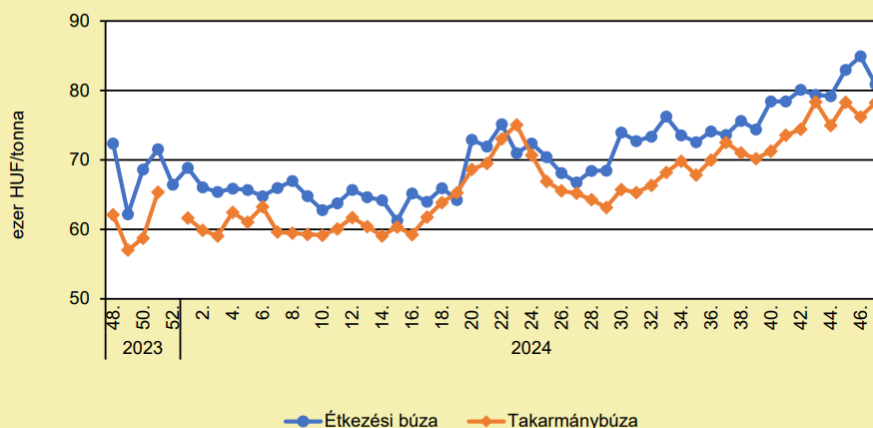

Forrás: KSH

Forrás: AM

Felvásárlási árak alakulása

Az étkezési búza és a takarmánybúza termelői ára Magyarországon (2023–2024)

Forrás: AKI PÁIR (a legfrissebb adatokért kattintson a linkre: <https://adat.aki.gov.hu/Szakrendszeri/Pair>)

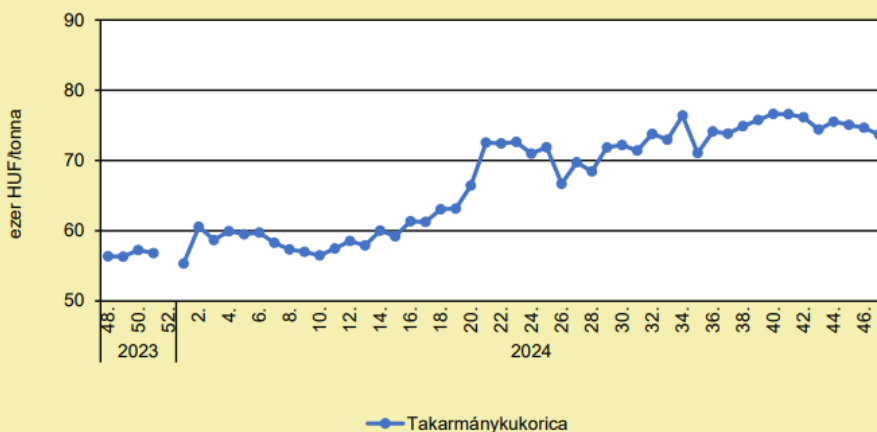
A búza termelői árának változása Magyarországon (HUF/tonna)

	2023. 47. hét	2024. 46. hét	2024. 47. hét	2024. 47. hét/ 2023. 47. hét (százalék)	2024. 47. hét/ 2024. 46. hét (százalék)
Étkezési búza	66 534	84 903	80 872	121,6	95,3
Takarmánybúza	60 310	76 192	78 240	129,7	102,7

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR (a legfrissebb adatokért kattintson a linkre: <https://adat.aki.gov.hu/Szakrendszeri/Pair>)

A takarmánykukorica termelői ára Magyarországon (2023–2024)

Forrás: AKI PÁIR (a legfrissebb adatokért kattintson a linkre: <https://adat.aki.gov.hu/Szakrendszeri/Pair>)

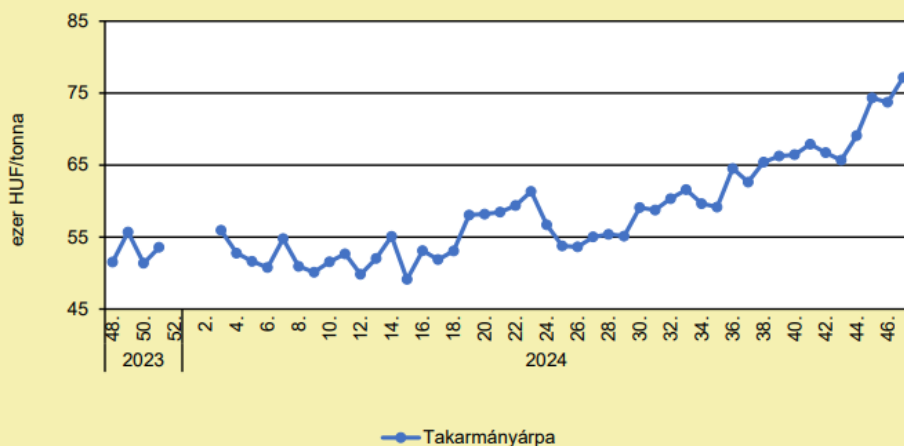
A takarmánykukorica termelői árának változása Magyarországon (HUF/tonna)

	2023. 47. hét	2024. 46. hét	2024. 47. hét	2024. 47. hét/ 2023. 47. hét (százalék)	2024. 47. hét/ 2024. 46. hét (százalék)
Takarmánykukorica	57 843	74 658	73 673	127,4	98,7

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR (a legfrissebb adatokért kattintson a linkre: <https://adat.aki.gov.hu/Szakrendszeri/Pair>)

A takarmányárpa termelői ára Magyarországon (2023–2024)

Forrás: AKI PÁIR (a legfrissebb adatokért kattintson a linkre: <https://adat.aki.gov.hu/Szakrendszeri/Pair>)

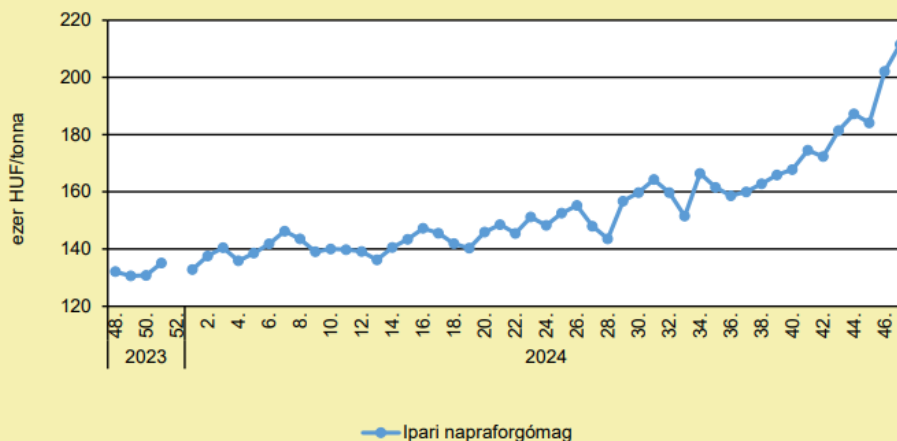
A takarmányárpa termelői árának változása Magyarországon (HUF/tonna)

	2023. 47. hét	2024. 46. hét	2024. 47. hét	2024. 47. hét/ 2023. 47. hét (százalék)	2024. 47. hét/ 2024. 46. hét (százalék)
Takarmányárpa	52 571	73 722	77 181	146,8	104,7

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR (a legfrissebb adatokért kattintson a linkre: <https://adat.aki.gov.hu/Szakrendszeri/Pair>)

Az ipari napraforgómag termelői ára Magyarországon (2023–2024)

Forrás: AKI PÁIR (a legfrissebb adatokért kattintson a linkre: <https://adat.aki.gov.hu/Szakrendszeri/Pair>)

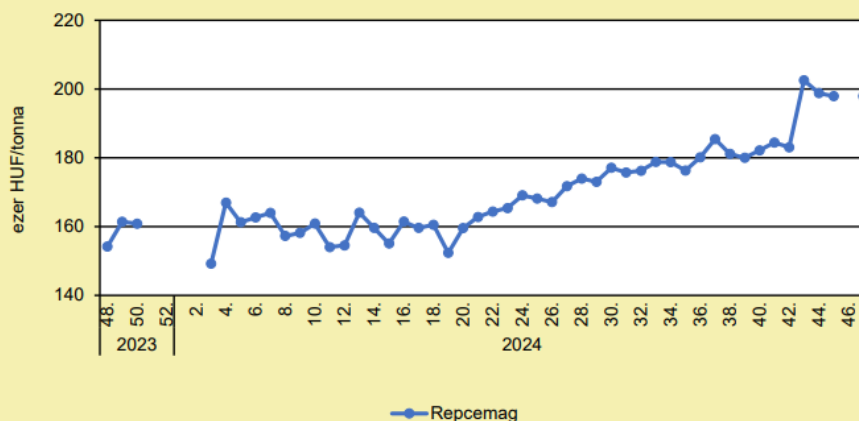
Az ipari napraforgómag termelői árának változása Magyarországon (HUF/tonna)

	2023. 47. hét	2024. 46. hét	2024. 47. hét	2024. 47. hét/ 2023. 47. hét (százalék)	2024. 47. hét/ 2024. 46. hét (százalék)
Ipari napraforgómag	125 140	202 107	211 529	169,0	104,7

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR (a legfrissebb adatokért kattintson a linkre: <https://adat.aki.gov.hu/Szakrendszeri/Pair>)

A repcemag termelői ára Magyarországon (2023–2024)

Forrás: AKI PÁIR (a legfrissebb adatokért kattintson a linkre: <https://adat.aki.gov.hu/Szakrendszeri/Pair>)

A repcemag termelői árának változása Magyarországon (HUF/tonna)

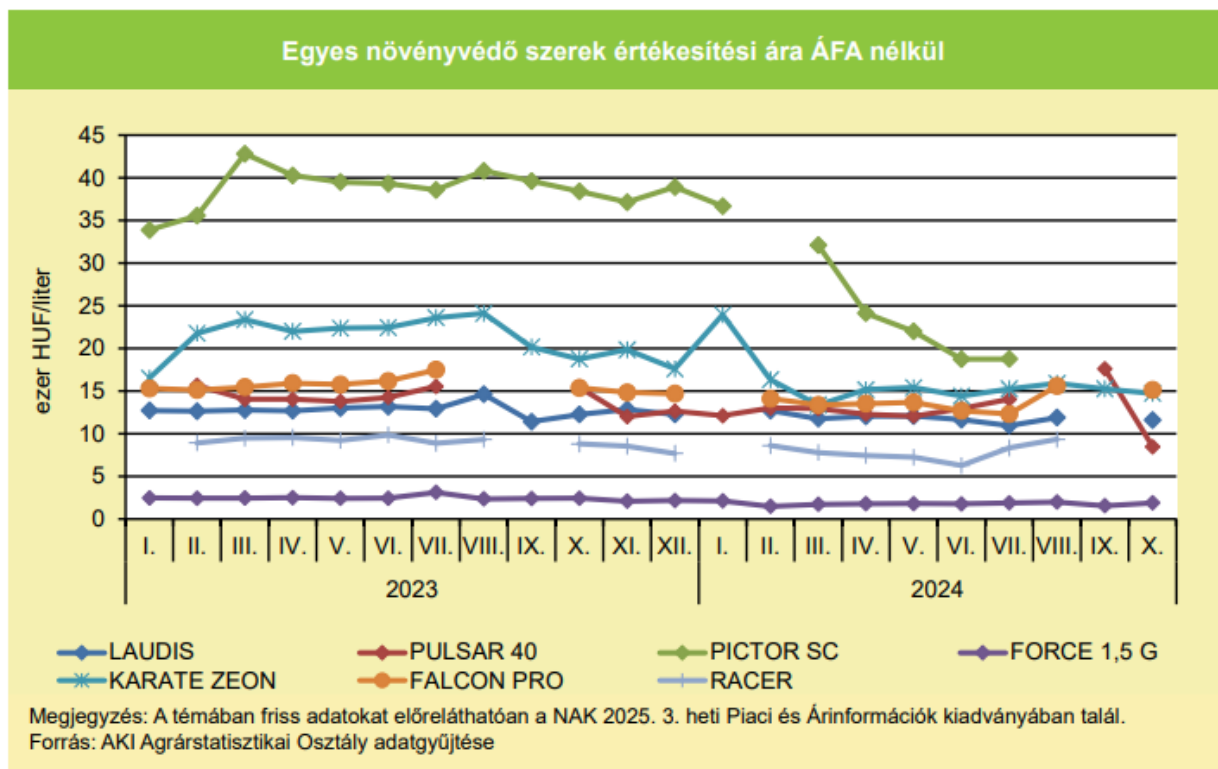
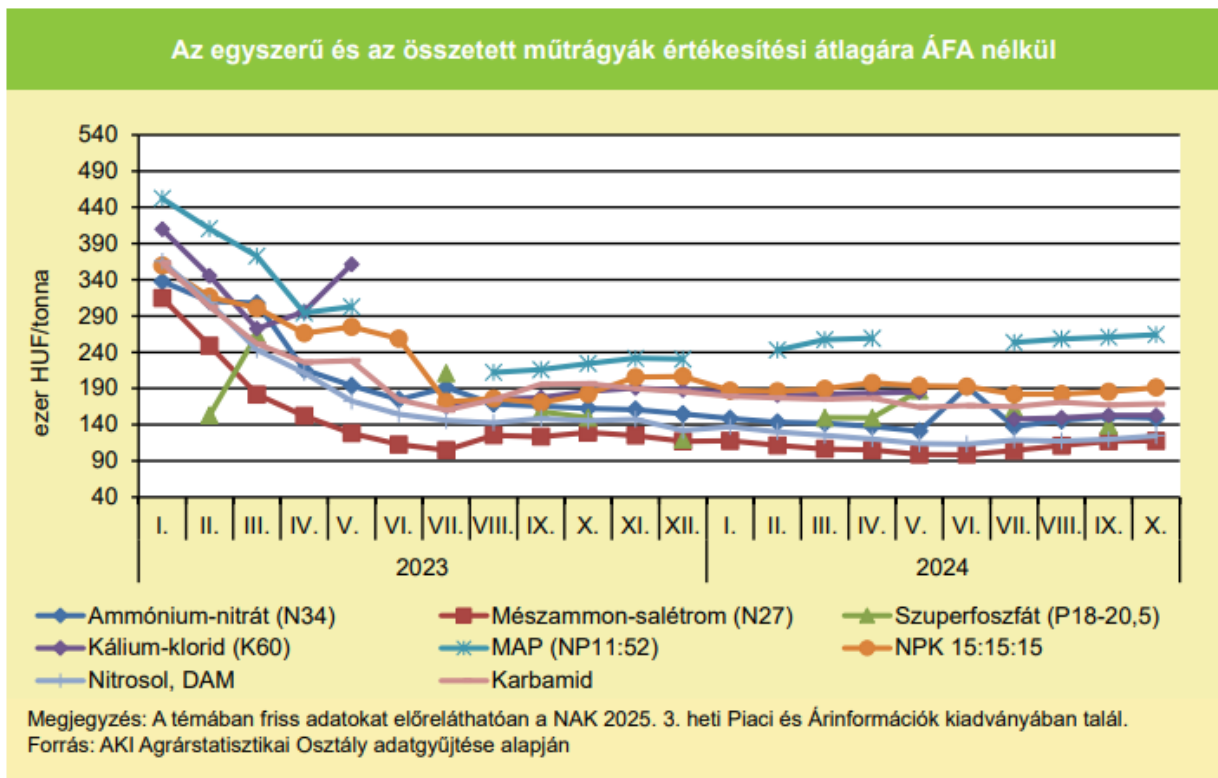
	2023. 47. hét	2024. 46. hét	2024. 47. hét	2024. 47. hét/ 2023. 47. hét (százalék)	2024. 47. hét/ 2024. 46. hét (százalék)
Repcemag	160 516	...	197 911	123,3	...

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

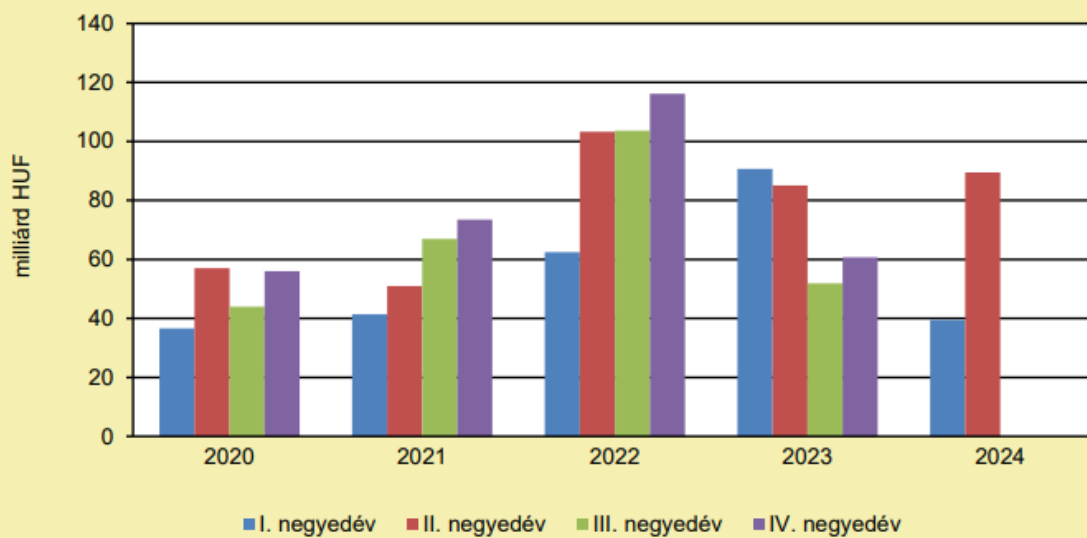
Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR (a legfrissebb adatokért kattintson a linkre: <https://adat.aki.gov.hu/Szakrendszeri/Pair>)

Input anyagok és termelőeszköz árak alakulása:

A forgalmazó szervezetek mezőgazdaságigép-értékesítése
mezőgazdasági végfelhasználóknak

Megjegyzés: A témában friss adatokat előreláthatóan a NAK 49. heti Piaci és Árinformációk kiadványában talál.
Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály adatgyűjtése alapján

Vármegyei tisztségviselők névsora	
Szólláth Tibor Zoltán	elnök
Lendvai Hunor	mezőgazdaságért felelős alelnök
TRANZIT-KER Zrt. - Szabó Ákos	élelmiszeriparért felelős alelnök
B. Csák István dr.	vidékfejlesztésért felelős alelnök
Örvendi László József	általános agrárgazdasági ügyekért felelős alelnök
Csóka Pál	helyi földbizottsági ügyekben közreműködő alelnök
Polgárné Kóti Juliánna	helyi földbizottsági ügyekben közreműködő alelnök
Filemon Mihály	helyi földbizottsági ügyekben közreműködő alelnök
B. Csák István Márton	országos küldött
Barkó Árpád	országos küldött
ÉSZAK-ALFÖLDI Mezőgazdasági Zöldség- Gyümölcs Termelői Értékesítő Szövetkezet - Fodor Sándor	országos küldött
Hajdúböszörményi Erdőbirtokossági Társulat - Gencsi Zoltán	országos küldött
HAJDÚHÚS 2000 Kft. - Papp István	országos küldött
Nagy Ákos	országos küldött
Örvendi László József	országos küldött
Papp Sándor	országos küldött
Pécsi Lajos	országos küldött
Sain Krisztián	országos küldött
Szabó Imre Tibor	országos küldött
Szabó Sándor	országos küldött
Lendvai Hunor	országos küldött
Szilágyi Sándor	országos küldött
Tranzit-Food Kft. - Szabó Ákos	országos küldött
Nyakas András	Állattenyésztési és Beszállítóipari osztályelnök
Oláh László	Kertészeti és Beszállítóipari osztályelnök
Antal Szabolcs	Szántóföldi Növénytermesztési és Beszállítóipari osztályelnök
Dr. Szabó Viktor	Agrár- és Élelmiszer-kereskedelmi osztályelnök
Papp István	Élelmiszer-feldolgozási osztályelnök
Dr. Gabnai Ernő	Erdő- és Vadgazdálkodási osztályelnök
Szanka István	Kistermelői, Együttműködés és Helyi Kezdeményezések osztályelnök
Dr. Jávor András	Fiatalközvetítő és Innovációs osztályelnök
Varga Gyula	Környezeti, Vízgazdálkodási és Fenntarthatósági osztályelnök